

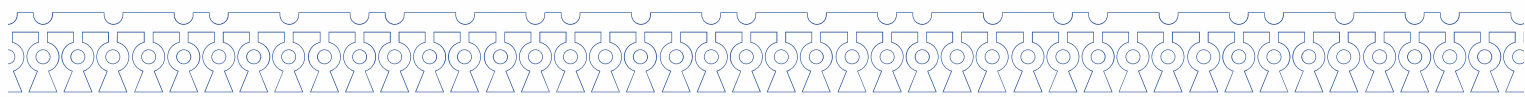
ULLENSAKER
KOMMUNE

**2020/
2021**

**TILSTANDSRAPPORT
/ BARNEHAGE**

Innhold

1	Innledning	3
2	Sammendrag	4
3	Nøkkeltall	4
	<i>Tjenestemottakere</i>	5
	<i>Antall barnehager</i>	6
	Antall barnehager etter størrelse	6
	<i>Antall plasser</i>	6
	<i>Minoritetsspråklige barn</i>	7
	<i>Bemanning</i>	8
	Bemanningstetthet	8
	<i>Ansattes utdanning</i>	8
	Barnehagelærere	9
	Barne- og ungdomsarbeidere	9
	Dispensasjon fra utdanningskravet	10
	Annen bakgrunn	10
	Menn i barnehagen	10
	Vurdering og tiltak	10
4	Resultater fra foreldreundersøkelsen	12
	<i>Foreldreundersøkelsen i Ullensaker</i>	12
	Vurdering og tiltak	13
5	Spesialpedagogisk hjelp	13
	<i>Utvikling i Norge de siste 6 årene</i>	14
	<i>Utvikling de siste 6 årene i Ullensaker</i>	14
	Vurdering og tiltak	15
6	Kvalitet i barnehagen	15
	<i>Planhierarki for barnehagene</i>	16
	<i>Psykososialt barnehagemiljø</i>	16
	<i>Barnets stemme</i>	17
	<i>Profesjonsfelleskap</i>	17
7	Barnehagene i Ullensaker kommune	18
	<i>Bakke barnehage</i>	18
	<i>Fladbyseter barnehage</i>	20
	<i>Jessheim barnehage</i>	22
	<i>Kløfta barnehage</i>	24
	<i>Kløftahallen barnehage</i>	25
	<i>Nordby barnehage</i>	26
	<i>Tiurkroken barnehage</i>	28
8	Pandemiens betydning for kvaliteten i barnehagen- hva har vi lært?	29
9	Vurdering og grunnlag for videre arbeid	31

1 Innledning

En overordnet målsetting i Ullensaker kommune er at barnehagene og skolene skal legge til rette for at alle barn og unge får realisert sitt læringspotensial og bli den beste utgaven av seg selv, slik at de kan delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv, og ta gode valg for seg selv og andre. For å lykkes med denne målsetningen må det sikres at kommunen leverer et barnehagetilbud med høy kvalitet. Barnehagen er av flere grunner en samfunnsnyttig institusjon, men først og fremst er barnehagen viktig for barna som går i barnehagen. En kvalitativt god barnehage bidrar til en god barndom. Barndommen er verdifull i seg selv, og kan aldri erstattes eller gjøres på nytt.

Rammeplan for barnehagen sier at «Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt.» Perioden er avgjørende for utvikling av læringskapasiteten, og en god barndom er som en grunnmur i livet. Kvalitativt gode barnehager bidrar til at denne grunnmuren er stødig å bygge videre på som ungdom og voksen. Forskning viser at småbarnsalderen inneholder viktige milepæler for et menneskes fysiske, mentale, sosiale og emosjonelle fungering.

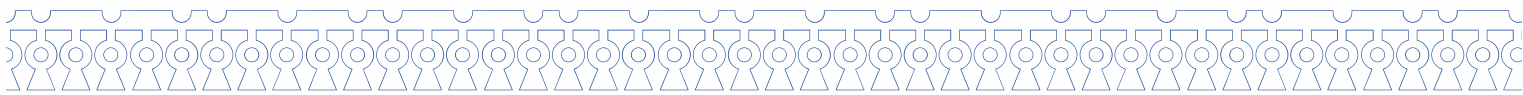
Dette er første gang Ullensaker kommune utarbeider en tilstandsrapport for barnehage. Arbeidet med tilstandsrapporten er basert på et bredt spekter av kilder og informasjon, med utgangspunkt i allerede tilgjengelig kunnskap. Som eier for de kommunale barnehagene har vi tilgang til mer informasjon enn vi har som barnehagemyndighet for de private barnehagene. Det vil derfor være naturlig at denne tilstandsrapporten vil ha hovedvekt på de kommunale barnehagene. Der tall er tilgjengelig for private barnehager vil disse bli tatt med om vi vurderer det som hensiktsmessig.

Det er ingen lovkrav til tilstandsrapport på barnehageområdet. For barnehage har man ikke samme mulighet til å se på konkrete resultater som i skole. Likevel mener vi at en tilstandsrapport vil bidra til å gi en regelmessig og nyttig oversikt og status på området. Tilstandsrapporten er et viktig verktøy i arbeidet med oppfølging av lokale strategier og handlingsplaner, da rapporten i tillegg til å se bakover skal bidra til å ta gode valg for utviklingen framover. Tilstandsrapporten er tilbakeskuende og følger barnehageåret, det betyr at denne rapporten inneholder framstilling og vurdering av barnehagenes nøkkeltall i barnehageåret 2020-21.

Tilstandsrapporten er barnehageeiers verktøy og grunnlag for:

- Analyse og kvalitetsvurdering
- Dialog om kvalitetsutvikling
- Prioriteringer knyttet til strategier og handlingsplaner

Tilstandsrapporten inneholder både en kontroll- og en utviklingsdimensjon. I kontrolldimensjonen vurderer barnehageeier tilstanden, mens utviklingsdimensjonen handler om den oppfølgingen som skjer på bakgrunn av vurderingene.

2 Sammendrag

Tilstanden i de kommunale barnehagene i Ullensaker barnehageåret 2020-21 vil bli beskrevet gjennom statistikk og vurderinger. Kort oppsummert kan vi si at barnehagene jobber godt med handlingsplanene, foresatte er godt fornøyde med tilbudet, og barnehagene følger både pedagog- og bemanningsnorm. Gjennom barnehagenes praksisfortellinger i kapittel 7 kan vi lese om beskrivelser av sentrale hendelser fra hverdagslivet i barnehagene, som synliggjør barndommens egenverdi og hverdagsmagi. Fortellingene viser til erfaringer fra praksis der barnehagene har lyktes med små og store gylne øyeblikk.

Tallene under viser et øyeblikksbilde for de kommunale barnehagene i Ullensaker per. 15.12.2020 og 31.12.2020:

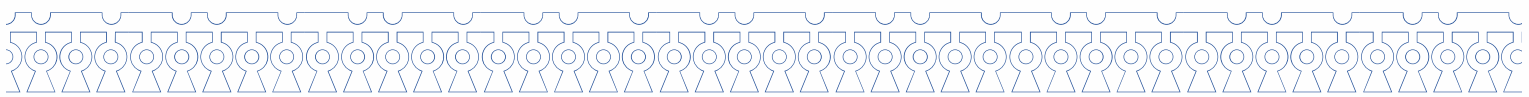
- 91,9% av barna i alderen 1-5 år i Ullensaker går i barnehage, nedgang på 2,8% i dekningsgrad fra 2017
- Ullensaker kommune står for 16,8% av barnehageplassene i kommunen
- 381 barn har plass i kommunale barnehager per 15.12.2020, stabilt de siste fire årene
- 41,4% barnehagelærere
- 24,2% fagarbeidere
- 25% av de ansatte er ufaglærte
- 2,8% menn i barnehagene
- 45,9% av barna i de kommunale barnehagene er minoritetsspråklige
- 59% økning i antall minoritetsspråklige barn i de kommunale barnehagene siden 2014
- 5,5 % av barna i kommunale barnehager, per 31.12.2020, mottar spesialpedagogisk hjelp
- 4,6 av 5 på tilfredshet i foreldreundersøkelsen 3 år på rad, og 0,2 over kommunale barnehager på landsbasis
- Barnehagene scorer høyest på trygghet og trivsel, og barns utvikling
- Barnehagene scorer lavest på ute- og innemiljø
- Handlingsplan for språkstimulering, lese- og skriveopplæring i barnehager og skoler 2018-2022 og Handlingsplan for trygt og godt leke- og læringsmiljø er godt implementert og arbeides aktivt med ute i barnehagene
- En økning på 46% fra 2016 og frem til 2021 i antall vedtak etter § 31.
- Et barnehageår preget av pandemi

3 Nøkkeltall

I Ullensaker kommune er det per. 15.12.2020 42 barnehager. Kommunen eier 7 av disse. Vi har sett på nøkkeltall for de barnehagene kommunen eier, men også de samlede tallene totalt for Viken og i hele landet. Der det har vært hensiktsmessig har vi også sett på tallene for de private barnehagene i Ullensaker.

Dataene fremstilt i rapporten er kun et øyeblikksbilde, men de gir en indikasjon på vekst eller nedgang i forhold til ulike parametere i barnehagesektoren. Siden dette er første gang Ullensaker utarbeider en tilstandsrapport for barnehagene, og for å kunne tyde tendenser, utvikling og variasjoner, har vi tatt med statistikk fra 2014 og frem til i dag. Nøkkeltallene er basert på tall fra Udir, Kostra og SSB.

Nøkkeltallene sier noe om strukturell kvalitet, men tallene alene vil ikke dekke hele bildet. For eksempel vil kvalitet være mye mer enn resultater fra foreldreundersøkelser og statistikk. Det er derfor et stort behov for å ta i bruk kvalitative verktøy i større grad, for å måle prosesskvalitet i

barnehagen i fremtiden. Et vesentlig punkt i Strategiplan for helhetlig læringsløp er at barnehager og skoler har gode systemer og rutiner for observasjon, kartlegging og vurdering, for å kunne følge med på barn og unges trivsel, progresjon, læring og utvikling.

Denne informasjonen, sammen med pedagogens profesjonelle skjønn, kan brukes til å kontinuerlig videreutvikle og tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet til barnas utvikling- og læringsbehov.

Tjenestemottakere

De siste fem årene har det blitt 8 000 færre barn som går i barnehage i Norge, til tross for at retten til barnehageplass er utvidet og dekningsgraden for de yngste barna har økt. Nedgangen har sammenheng med synkende årskull. De siste fem årene har det blitt 14 000 færre barn i alderen 1–5 år i befolkningen (Statistisk sentralbyrå). Dekningsgraden øker, men antallet barn i barnehage går ned.

• Antall barn 1-5 år i Ullensaker fra 2017, 2018, 2019, 2020

Kilde SSB/statistikkbanken.

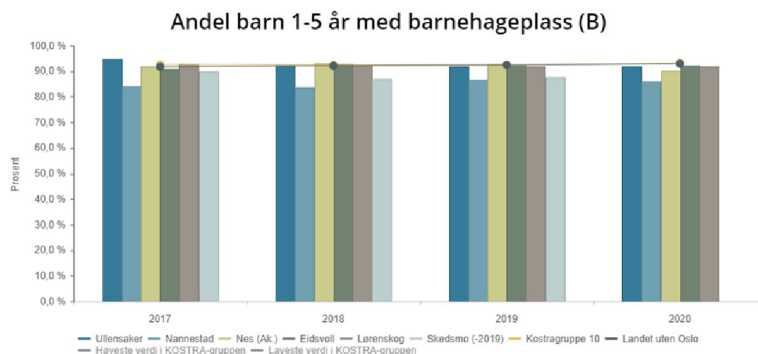
07459: Befolkning, etter alder, region, statistikkvariabel og år
K-3033 Ullensaker

Personer	2017	2018	2019	2020	2021
1-5 år	2 304	2 310	2 354	2 411	2 423

Andelen barn fra 1-5 år som gikk i barnehage (alle eieformer) i Ullensaker kommune ved utgangen av 2020 var på 91,9%. Det er en nedgang på 2,8% fra 2017. Det har vært en nedgang de siste fire årene, mens på landsbasis (uten Oslo) har det vært en økning på 1,1%. Til tross for at vi får flere barn i kommunen, så har antallet barn i de kommunale barnehagene gått noe ned siden 2014.

Ullensaker kommune hadde per 31.12.2020 16,8 % av barnehageplassene i kommunen.

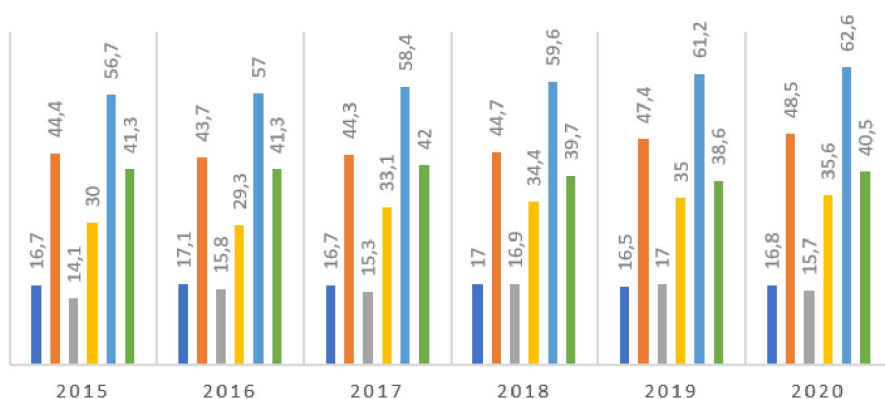
Ullensaker kommune har en relativt ung befolkning med en stor andel barn og unge. Kommunen opplever stor vekst, og det blir stadig flere barn i Ullensaker, i motsetning til landet totalt.

	2017	2018	2019	2020
Ullensaker	94,7 %	92,2 %	91,8 %	91,9 %
Nannestad	84,1 %	83,6 %	86,7 %	86,1 %
Nes (Ak.)	91,7 %	93,1 %	92,9 %	90,4 %
Eidsvoll	90,9 %	92,8 %	92,3 %	92,2 %
Lørenskog	92,9 %	92,1 %	91,8 %	91,8 %
Skedsmo (-2019)	89,9 %	86,9 %	87,7 %	
Kostragruppe 10	92,6 %	92,5 %	92,5 %	93,2 %
Landet uten Oslo	91,8 %	92,1 %	92,4 %	92,9 %

ANDEL BARN I KOMMUNALE BARNEHAGER I FORHOLD TIL ALLE BARNEHAGER (PROSENT)

■ Ullensaker ■ Nannestad ■ Nes ■ Eidsvoll ■ Lørenskog ■ Gjerdrum

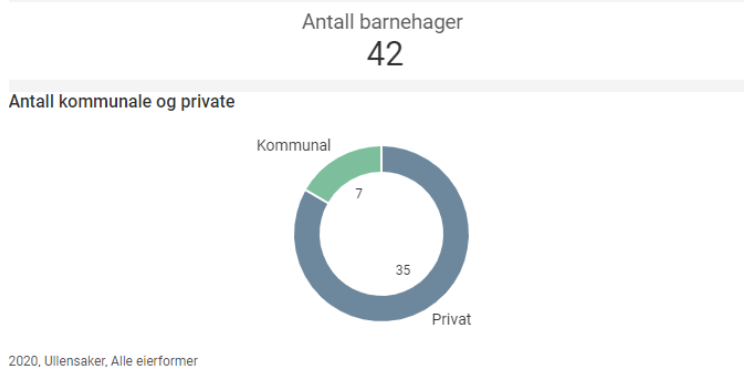

Andelen barn i private barnehager var ved utgangen av 2020 på 82,7%. Ullensaker kommunen har få kommunale plasser, kun Nes kommune ligger lavere i andel. Tallene er hentet fra statistisk sentralbyrå.

Antall barnehager

Det er 5 620 barnehager i Norge, 110 færre enn i 2019. Det blir først og fremst færre av de minste barnehagene, både familiebarnehager og ordinære barnehager med under 26 barn. 47 prosent av barnehagene er kommunale, og 53 prosent er private. Fordelingen mellom private og kommunale barnehager har vært stabil de siste 4 årene. De kommunale barnehagene er i gjennomsnitt litt større, slik at 50 prosent av barna går i kommunale barnehager. Disse tallene skiller seg markant fra situasjonen i Ullensaker kommune, der kun 16,8 % av barnehageplassene er kommunale.

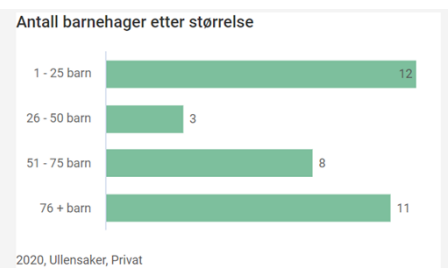
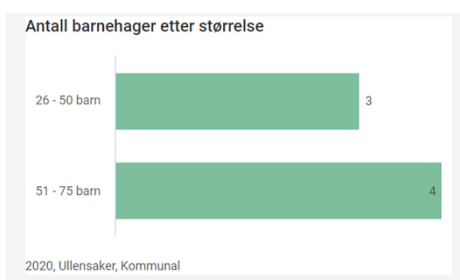
Ullensaker kommune eier 7 av 42 barnehager per 15.12.2020. Siden 2014 har det blitt 8 færre barnehager i kommunen og det er ikke etablert nye barnehager.

Nasjonalt - Fylke - Kommune - Barnehage	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Alle eierformer		Alle eierformer		Alle eierformer		Alle eierformer		Alle eierformer		Alle eierformer		Alle eierformer	
	Alle barnehagetyper		Alle barnehagetyper		Alle barnehagetyper		Alle barnehagetyper		Alle barnehagetyper		Alle barnehagetyper		Alle barnehagetyper	
	Antall barnehager	Antall barn	Antall barnehager	Antall barn	Antall barnehager	Antall barn	Antall barnehager	Antall barn	Antall barnehager	Antall barn	Antall barnehager	Antall barn	Antall barnehager	Antall barn
- Hele landet	6 205	286 414	6 087	283 608	5 980	282 649	5 876	281 622	5 788	278 578	5 730	275 804	5 620	272 264
- Viken											1 268	64 295	1 238	63 766
+ Ullensaker	50	2 284	50	2 265	48	2 220	45	2 222	45	2 217	45	2 261	42	2 262

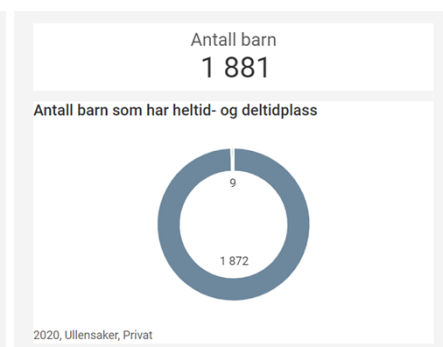
Antall barnehager etter størrelse

De kommunale barnehagene er i all hovedsak tre- og fireavdelingsbarnehager med maks syttifem barn. I de private finner vi, per 15.12.2020, tolv små barnehager (familiebarnehager), elleve mellomstore og elleve store barnehager med plass til over syttiseks barn.

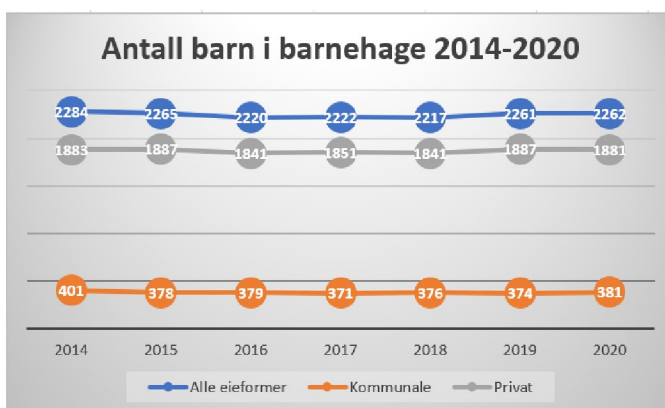

Antall plasser

Ullensaker kommune har per 15.12.2020 381 barn mellom 0-5 år fordelt på 7 barnehager, mens de private har 1 881 barn fordelt på 35 barnehager.

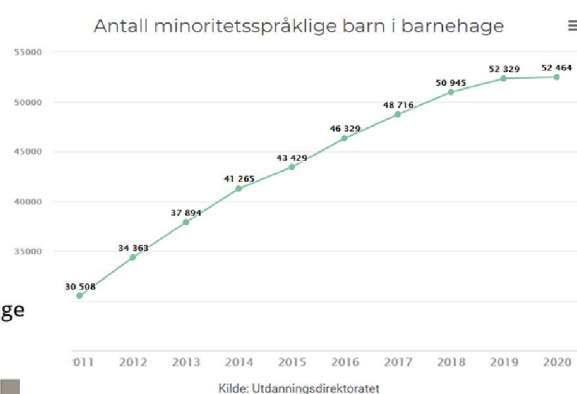
Grafen til høyre viser at det blir færre barn i barnehagene i Ullensaker, både i kommunale og private barnehager. Tallene i grafen er hentet fra Udir.

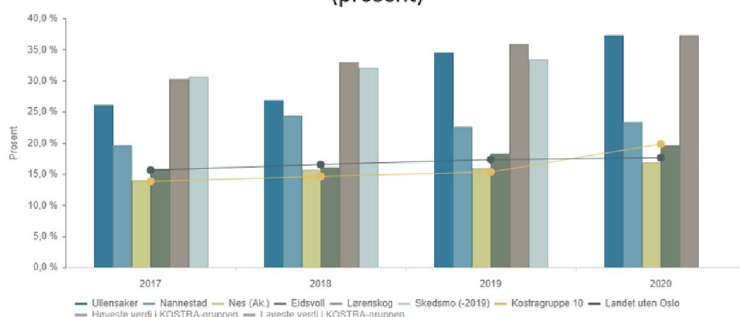
Minoritetsspråklige barn

Det var nærmere 52 500

minoritetsspråklige barn i barnehage på landsbasis i 2020. For at et barn skal defineres som minoritetsspråklig i barnehagesammenheng, må både barnet og begge foreldrene ha et annet morsmål enn norsk, samisk eller engelsk. De siste ti årene har det blitt nesten dobbelt så mange minoritetsspråklige barn i barnehage på landsbasis.

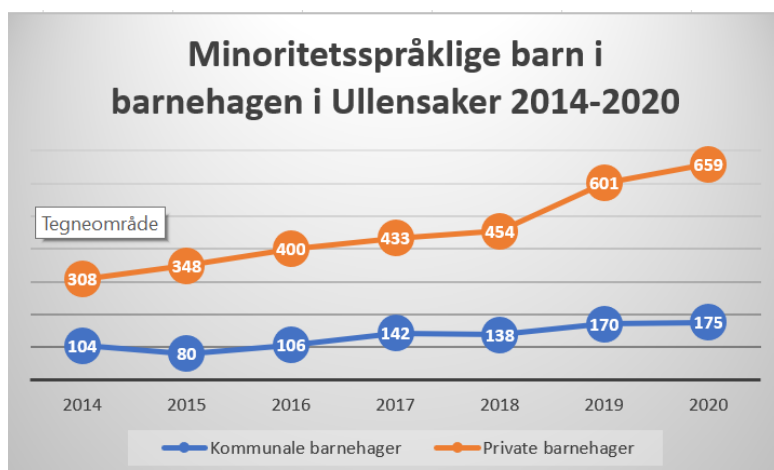
Andel minoritetsspråklige barn i forhold til alle barn i barnehage (prosent)

	2017	2018	2019	2020
Ullensaker	26,0 %	26,9 %	34,5 %	37,3 %
Nannestad	19,5 %	24,3 %	22,6 %	23,3 %
Nes (Ak.)	14,0 %	15,7 %	15,9 %	16,8 %
Eidsvoll	15,8 %	16,0 %	18,3 %	19,6 %
Lørenskog	30,2 %	33,0 %	35,8 %	37,3 %
Skedsmo (-2019)	30,6 %	32,0 %	33,4 %	33,4 %
Kostragruppe 10	13,8 %	14,6 %	15,3 %	19,8 %
Landet uten Oslo	15,6 %	16,5 %	17,3 %	17,6 %

Andelen minoritetsspråklige barn i Ullensaker, i forhold til alle barn i barnehage på landsbasis, lå på 37,3% i utgangen av 2020. Det er en økning på 2,8% fra året før, og hele 11,3% fra 2017. Ullensaker kommune er dermed den kommunen med størst økning i andelen minoritetsspråklige barn i de kommunale barnehagene sammenliknet med nærliggende kommuner og hele landet.

Ser vi på de konkrete tallene fra 2014 og frem til 2020 i de kommunale barnehagene, har det vært en økning på 59,4%. I de private barnehagene har økningen vært på 46,7%. I 2020 hadde 175 av 381 barn minoritetsspråklig bakgrunn i de kommunale barnehagene, noe som tilsvarer 45,9% av plassene.

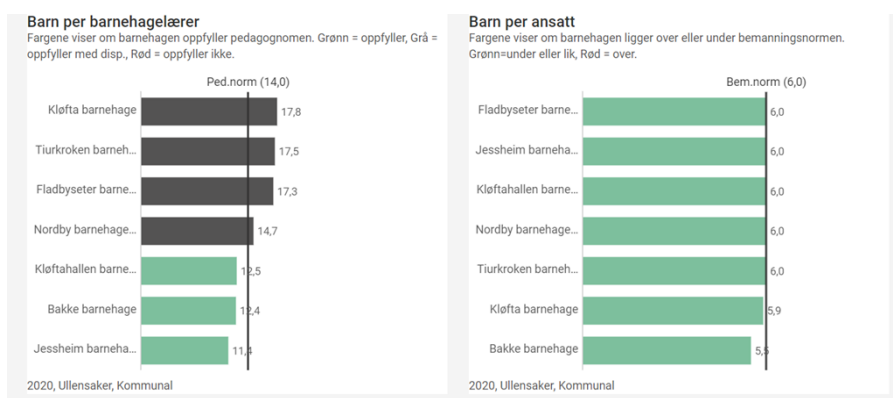

Bemanning

Bemanningsstetthet

Ved utgangen av 2020 var det gjennomsnittlig 5,9 barn per ansatt i de kommunale barnehagene i Ullensaker. Normen for grunnbemanning krever at barnehagene skal ha minimum 1 ansatt per 3 barn under 3 år, og minimum 1 ansatt per 6 barn over 3 år.

For å kunne sammenligne barnehager med ulik sammensetning av barn, justeres det for alder og oppholdstid. I beregningen av barn per ansatt, og barn per barnehagelærer, teller derfor barn under tre år som to barn.

De kommunale barnehagene oppfyller kravet per 15.12.2020.

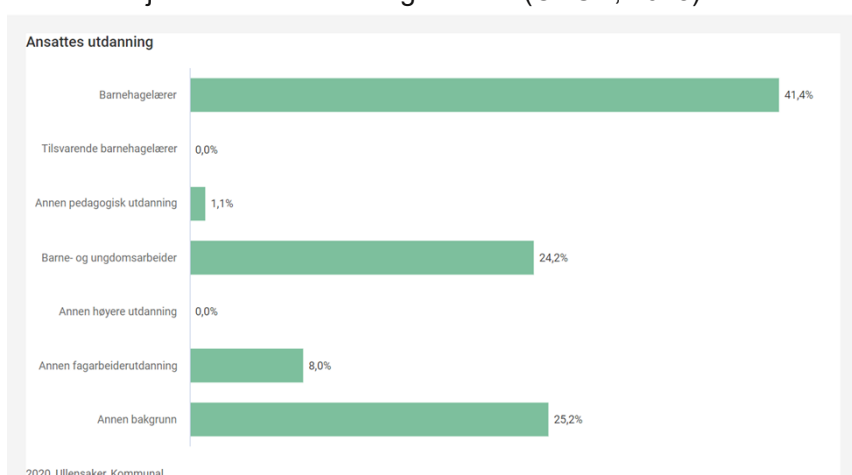
Ansattes utdanning

Studier peker på at både antall ansatte og ansattes formelle kompetanse har betydning for barns trivsel og utvikling ved at disse påvirker interaksjonen mellom barn og ansatte (OECD, 2018). I

2018 ble det vedtatt en ny og skjerpet pedagognorm. Den nye pedagognormen har skapt et stort behov for barnehagelærere i et allerede presset marked.

Regjeringen har som ambisjon at 50 prosent av de ansatte i barnehagene skal være barnehagelærere innen 2025.

Det er bare for pedagogiske ledere og styrere det stilles krav om godkjent utdanning. De skal ha barnehagelærerutdanning eller tilsvarende. Loven stiller ingen krav om hvor høy andel barne- og ungdomsarbeidere barnehagene skal ha.

Barnehagelærere

Ved utgangen av 2020 hadde 41,4% av de ansatte i barnehagens grunnbemanning utdanning som barnehagelærere. Vi kan se i tabellen under at de kommunale barnehagene ligger over Viken i andelen barnehagelærere i 2019 og 2020, men litt under de kommunale barnehagene på landsbasis i 2018 og 2020. I 2019 var det en større andel barnehagelærere i de kommunale barnehagene i Ullensaker enn på landsbasis. 1,1% av de ansatte har annen pedagogisk utdanning som for eksempel spesialpedagoger og barnevernspedagoger.

Nasjonalt - Fylke - Kommune - Barnehage	2018		2019		2020	
	Kommunal	Privat	Kommunal	Privat	Kommunal	Privat
	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage
	Barnehagelærere	Barnehagelærere	Barnehagelærere	Barnehagelærere	Barnehagelærere	Barnehagelærere
- Hele landet	39,9%	40,3%	41,1%	40,8%	42,3%	41,4%
- Viken			⚡ 38,7%	38,0%	40,6%	38,6%
+ Ullensaker	37,4%	32,6%	42,1%	28,9%	41,4%	28,7%

Tabellen over viser en økning i andel ansatte med barnehagelærerutdanning fra 2018 og frem til 2020 for de kommunale barnehagene i Ullensaker og på landsbasis. Kommunale barnehager har en større andel barnehagelærere enn de private de siste tre årene. Det mangler 2500 barnehagelærere på landsbasis for å oppfylle pedagognormen. De kommunale barnehagene i Ullensaker oppfyller per 15.12.2020 pedagognormen.

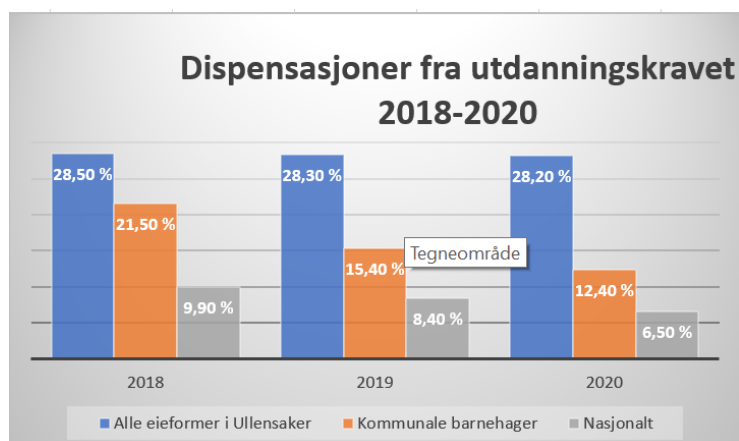
Barne- og ungdomsarbeidere

Andel ansatte i grunnbemanningen med barne- og ungdomsarbeiderutdanning i 2020 var på 24,2%. Det er en nedgang fra 2018 og 2019. Det kan ha en sammenheng med økt andel barnehagelærere i de kommunale barnehagene. Det er en større andel barne- og ungdomsarbeidere i de kommunale barnehagene sammenlignet med de private barnehagene. Ansatte med annen fagarbeiderutdanning lå på 8% i 2020.

Nasjonalt - Fylke - Kommune - Barnehage	2018		2019		2020	
	Kommunal	Privat	Kommunal	Privat	Kommunal	Privat
	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage
	Barne- og ungdomsarbeider	Barne- og ungdomsarbeider	Barne- og ungdomsarbeider	Barne- og ungdomsarbeider	Barne- og ungdomsarbeider	Barne- og ungdomsarbeider
- Hele landet	25,0%	15,2%	26,0%	16,0%	26,8%	16,4%
- Viken			⚡ 26,2%	16,3%	26,3%	16,7%
+ Ullensaker	29,8%	18,7%	28,0%	16,6%	24,2%	17,4%

Dispensasjon fra utdanningskravet

Søylediagrammet til høyre viser andel dispensasjoner prosentvis i 2018, 2019 og 2020 i de kommunale barnehagene i Ullensaker, alle eieformer (både kommunale og private) i Ullensaker og nasjonalt (alle eieformer). Det er en nedgang i dispensasjoner på nasjonalt nivå og for de kommunale barnehagene i Ullensaker, mens det holder seg forholdvis stabilt for alle eieformer i Ullensaker. Det betyr at mens prosentandelen barnehagelærere på dispensasjon i de kommunale barnehagene går nedover har de private barnehagene holdt seg stabile de siste tre årene. Tallene er hentet fra Udir per 15.12.

Annen bakgrunn

25% av de ansatte i kommunale barnehager i Ullensaker har annen bakgrunn enn barnehagelærer, fagarbeider, annen pedagogisk bakgrunn eller annen fagarbeiderbakgrunn ved utgangen av 2020. At ¼ av barnehagens ansatte er ufaglærte, viser viktigheten av kontinuerlig og god pedagogiske ledelse og systematisk kompetanseutvikling for alle ansatte i barnehagen.

	2018	2019	2020
	Kommunal	Kommunal	Kommunal
	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage	Ordinær barnehage
Nasjonalt - Fylke - Kommune - Barnehage	Annen bakgrunn	Annen bakgrunn	Annen bakgrunn
- Hele landet	25,7%	23,6%	21,8%
- Viken		24,7%	22,6%
+ Ullensaker	26,5%	22,1%	25,2%

Menn i barnehagen

2,9% av de ansatte i kommunale barnehager i Ullensaker er menn. Dette er markant lavere enn både Viken og hele landet. Andelen menn i de kommunale barnehagene har økt med 0,8 prosent de siste tre årene.

Landsgjennomsnittet i 2020

ligger på 8,1%, altså langt over de kommunale barnehagene. Dette viser tydelig viktigheten av å rekruttere flere menn til Ullensakerbarnehagene for mer mangfold i ansattgruppen.

	2018	2019	2020
	Kommunal	Kommunal	Kommunal
Nasjonalt - Fylke - Kommune - Barnehage	Styrere og grunnbemanning totalt	Styrere og grunnbemanning totalt	Styrere og grunnbemanning totalt
- Hele landet	7,4%	7,7%	8,1%
+ Akershus	8,4%		
- Viken		7,6%	7,6%
+ Ullensaker	2,1%	2,1%	2,9%

Vurdering og tiltak

De siste fem årene har det blitt 10 000 færre barn som går i barnehage på landsbasis, til tross for at retten til barnehageplass er utvidet og dekningsgraden for de yngste barna har økt.

Nedgangen har sammenheng med synkende årskull. De siste fem årene har det blitt 14 000 færre barn i alderen 1–5 år i befolkningen (Statistisk sentralbyrå). Totalt stiger barneantallet i kommunen, i motsetning til landet totalt. 91,9% av barna i alderen 1-5 år i Ullensaker går i

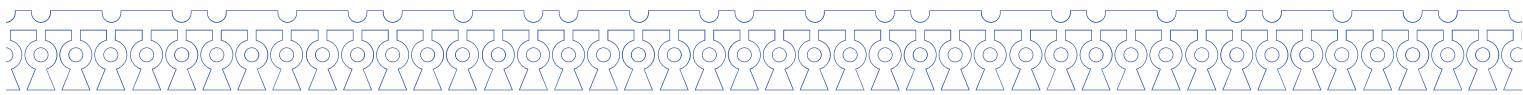
barnehage, dette er en nedgang på 2,8% siden 2017. Antall barnehageplasser i kommunen har gått noe ned de siste årene og andelen barn i barnehagene går ned (dekningsgraden). Vi vet at det står mange barn på venteliste for barnehageplass, spesielt i Jessheimområdet, men også andre områder i Ullensaker har fulle barnehager og venteliste. Lavere dekningsgrad kan derfor ha sammenheng med mangel på kapasitet. En annen sammenheng kan være oppvekstvilkår. Hovedutfordringen i oppvekstvilkårene i Ullensaker er knyttet til forskjell i levekårsfaktorer. En særlig viktig faktor er at en økende andel barn vokser opp i lavinntektsfamilier. I tillegg har en stor andel av de som flytter til kommunen innvandrerbakgrunn, og per 31.12.2020 har 29% av innbyggerne i Ullensaker bakgrunn fra et annet land enn Norge. Dette er to faktorer som har kjent sammenheng, og som sammen og hver for seg kan føre til økende sosiale forskjeller. Høy dekningsgrad blir derfor et svært viktig virkemiddel ift. å utjevne sosiale forskjeller på et tidlig tidspunkt i barns liv.

Det er en liten andel kommunale barnehager og barnehageplasser i Ullensaker kommune sammenliknet med privat barnehageplasser. Det har vært stabilitet i antall kommunale barnehager, men det har blitt 8 færre private barnehager siden 2014. Det vurderes et behov for økt andel kommunale plasser, for å skape en mer likevekt i barnehagetilbudet i kommunen og sikre rett til barnehageplass. Ny kommunal barnehage ferdigstilles våren 2022 og vil ha plass til ca. 150 barn. Likevel vil det være fornuftig å se på mulighetene for å øke kapasiteten med flere kommunale barnehageplasser, spesielt i sentrumsområdet.

Ullensaker kommune opplever stor vekst, og det blir stadig flere barn i Ullensaker. Kommunen har hatt en formidabel vekst siden Oslo lufthavn Gardermoen åpnet i 1998, med en dobling av innbyggertallet. Det skyldes i hovedsak god tilgang på arbeidsplasser og boliger. De siste par årene har veksten vært noe lavere enn de foregående årene, men en vekst på 2,1 prosent i 2020 er allikevel en høy vekst. Kommunen har en relativt ung befolkning med en stor andel barn og unge, med høy mobilitet. Det vil si at det flytter mange til kommunen, men det flytter også mange ut. Det har vært en sterk vekst i andel minoritetsspråklige barn i våre kommunale barnehager og i de private de siste årene. Det er grunn til å tro at økningen i antallet minoritetsspråklige barn som går i barnehage, først og fremst handler om at det har blitt flere innvandrere i befolkningen, men det har også vært en økning i andelen minoritetsspråklige barn i barnehage.

Det å snakke flere språk er en rikdom for flerspråklige barn. Det gir tilgang til å uttrykke seg på varierte måter og til å snakke med familie, venner og andre som behersker de språkene barna tilegner seg. Å få være i et flerspråklig barnehagemiljø er samtidig en berikelse for alle barna i barnehagen. Språket vårt hjelper oss i alle situasjoner og påvirker alle andre fag senere i skolen. Språket vårt skaper indre bilder som støtter egen selvregulering, derfor må de ansatte i barnehagene være ledere for språkstimulering. Nøkkeltallene i forhold til andel barn med minoritetsspråklig bakgrunn forteller oss at systematisk arbeid med språkutvikling og språkmiljø, lek- og læringsmiljø og inkludering er svært viktig, og blir viktig fremover i et helhetlig læringsperspektiv.

Barnehagene oppfyller per 15.12.2020 bemanningsnorm og pedagognorm, og har 41,4% barnehagelærere og 24% fagarbeidere i grunnbemanningen. Til tross for at Ullensaker kommune kun ansetter fagarbeidere til sine assistentstillinger, har det vært en nedgang i andel fagarbeidere. Det kan ha en sammenheng med økt andel barnehagelærere i barnehagene. 25,2 % av de ansatte i de kommunale barnehagene har ingen formell utdanning, noe som viser viktigheten av god pedagogisk ledelse og barnehagebasert kompetanseutvikling. Antall dispensasjoner i de kommunale barnehagene er forholdsvis lave ved måletidspunkt og har en nedadgående kurve.

Det ligger en utfordring i rekruttering av barnehagelærere, og dette blir viktig å holde tak i fremover med tanke på ny barnehage på Kløfta, og for å nå regjeringens mål om 50% barnehagelærere innen 2025. Forskning viser at de ansattes kompetanse er avgjørende for kvaliteten på tilbudet. Forskning viser videre at kvalitativt gode barnehager har stor innvirkning på barnas utvikling, her og nå, men også i skolen og senere i livet. Særlig har kvaliteten på tilbudet mye å si for de sårbare barna. Vi må styrke arbeidet med å sikre riktig kompetanse og ledelseskapasitet i barnehagene. Vi har flere tiltak knyttet til dette i *Handlingsplan for kompetanseutvikling i barnehage og skole 2021/2022*. Utlysningsarbeid, målrettet kompetanseutvikling, og å synliggjøre det gode arbeidet som gjøres i barnehagene er områder å jobbe videre med.

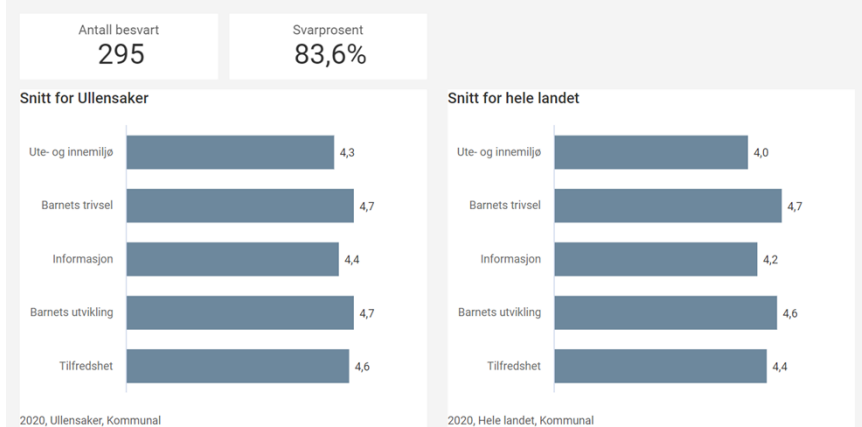
4 Resultater fra foreldreundersøkelsen

Foreldreundersøkelsen er først og fremst et verktøy for den enkelte barnehage, og skal være et utgangspunkt for dialog mellom foresatte og barnehagen. Foreldreundersøkelsen kan gi nyttig informasjon til eiere og myndighet, og være del av kommunens kunnskapsgrunnlag ved tilsyn. Undersøkelsen gir også informasjon om foreldres opplevelse av barnehagetilbudet på nasjonalt nivå. Det er viktig å poengtere at foreldreundersøkelsen ikke gir et fullstendig bilde på kvaliteten i barnehagen da denne måler strukturkvalitet og foreldrenes oppfatning av tilbudet. Likevel er den verdifull å se i sammenheng med andre observasjoner og vurderinger i forhold til prosesskvalitet.

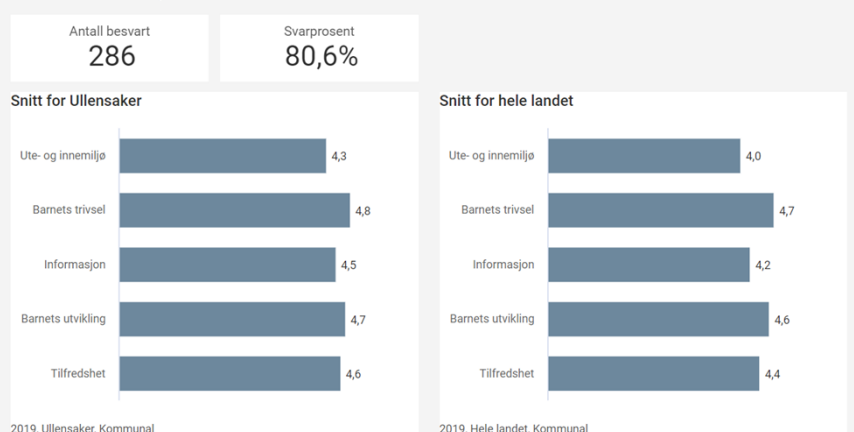
Foreldreundersøkelsen i Ullensaker

Koronasituasjonen ser ikke ut til å påvirke tilfredsheten i Ullensakerbarnehagene, men foreldre er litt mer fornøyde med hygien i barnehagen enn tidligere år. Det er grunn til å tro at dette kan skyldes smitteverktiltakene som barnehagene har innført i løpet av 2020. Tilfredsheten med mattilbudet har gått ned 0,2 prosent fra 2019, og det kan ha en sammenheng med begrenset matservering under pandemien. I forhold til bemanningstetthet har resultatet vært stabilt siden 2019 med et resultat på 4,3. I likhet med 2019, er foreldre noe mindre fornøyde med hovedområdene informasjon og medvirkning enn med de andre hovedområdene i Foreldreundersøkelsen.

Foreldreundersøkelsen 2020

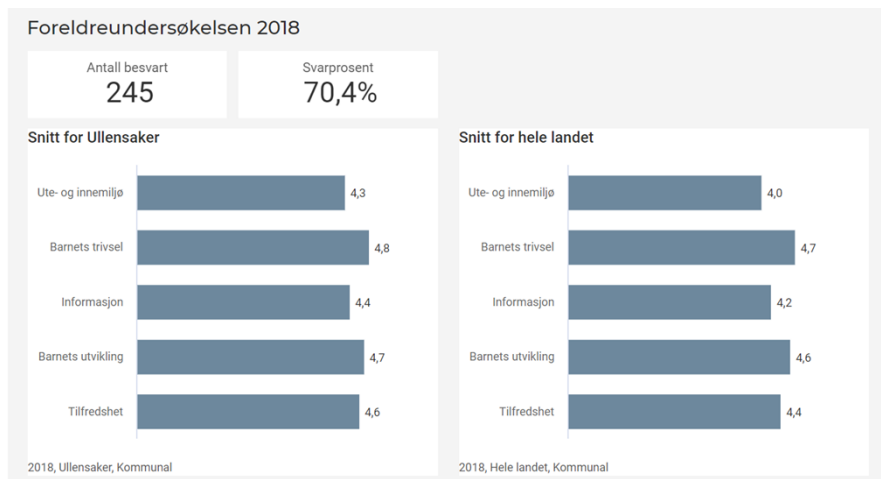

Foreldreundersøkelsen 2019

Foreldre i Ullensaker vurderer de kommunale barnehagene høyere enn både Viken og på landsbasis, tre år på rad. Ullensaker kommune som barnehageeier er svært tilfreds med dette, og mener barnehagene har all grunn til å være fornøyd med resultatet.

Til tross for pandemien har barnehagene levert stabile og gode resultater over tid på alle punkter. Høyest score har vi på trivsel, barns utvikling og relasjon mellom voksne og barn. Lavest score har vi på ute- og innemiljø.

Vurdering og tiltak

Resultatene for foreldreundersøkelsen er jevnt over svært gode. De beste resultatene har vi på barn trivsel, barns utvikling og relasjon mellom voksne og barn. Disse områdene er noen av barnehagens aller viktigste kjerneoppgaver, og det er derfor svært positivt med gode resultater her. Barnehagenes høye score på trivsel, barns utvikling og relasjon mellom voksne og barn kan ha noe sammenheng med barnehagenes mangeårige arbeid med relasjonskompetanse, lek og vennskap. Barnehagene scorer forholdsvis høyt på informasjon, noe som kan tilsi at de er gode på å formidle det pedagogiske arbeidet ut til foresatte, som igjen påvirker deres opplevelse av barns trivsel og utvikling. Disse områdene er noen av barnehagens aller viktigste kjerneoppgaver, og det er derfor svært positivt med gode resultater her.

De svakeste resultatene har vi på ute- og innemiljø, som kan ha en sammenheng med gamle barnehagebygg som bærer preg av manglende vedlikehold i påvente av ny barnehagestruktur på Kløfta og på Jessheim. Det er svært positivt å se at svarprosenten øker for hvert år, mens de gode resultatene forblir. Barnehagens egen vurdering av resultatet fremstilles i kapittel 7.

5 Spesialpedagogisk hjelp

Retten til spesialpedagogisk hjelp følger av barnehageloven § 31. Kommunen har plikt til å oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp. PP-tjenesten er sakkyndig instans når behovet for spesialpedagogisk hjelp skal vurderes. Retten til spesialpedagogisk hjelp gjelder uavhengig om barnet går i barnehage, eller ikke. Spesialpedagogisk hjelp kan gis individuelt eller i gruppe og kan for eksempel være trening og stimulering av barnet eller rådgivning til dem som jobber i barnehagen. Formålet med spesialpedagogisk hjelp er å gi barn tidlig hjelp og støtte til for eksempel å utvikle språklige og sosiale ferdigheter.

I 2020 hadde 9 255 barn vedtak om spesialpedagogisk hjelp på landsbasis (alle barnehager), noe som tilsvarer 3,4 prosent av barna i barnehagen. Det har vært en svak, men jevn økning i andelen barn som får spesialpedagogisk hjelp de siste fem årene.

Tallene under viser et øyeblikksbilde av antall spesialpedagogiske vedtak og en grafisk fremstilling av vekst. Vi har fremstilt data for både høst og vår, da antall vedtak kan variere i stor grad gjennom året. Til slutt fremstilles data kun for de kommunale barnehagene.

Utvikling i Norge de siste 6 årene

Tallene fremstilt i grafene til høyre viser antall vedtak i hele landet, Viken, Akershus og Ullensaker per 15.12 hvert år siden 2014 og frem til 2020.

Utvikling de siste 6 årene i Ullensaker

Tallene fremstilt i grafen til venstre viser antall vedtak per 15.12 hvert år siden 2014 og frem til 2020. Grafen er tydelig stigende fra 2016.

En grafisk fremstilling (under) av veksten i kommunen viser en tydelig økning i antall vedtak etter § 31 i barnehageloven.

Tabellen til høyre viser antall vedtak vår og høst fra 2016 i alle barnehager i Ullensaker. Tallene viser at antallet har en tendens til å øke på våren. Disse dataene er kun et øyeblikksbilde, og antallet kan derfor variere i stor grad.

Antall vedtak vår og høst fra 2016 kun i de *kommunale barnehagene* er fremstilt i tabellen til høyre. Dataene er et øyeblikksbilde, men gir en indikasjon på veksten gjennom årene. Tallene viser en økning på 46% fra 2016 og frem til 2021 i antall vedtak etter § 31.

Vedtak § 31, kommunale barnehager	
Vår 2016	12
Høst 2016	13
Vår 2017	10
Høst 2017	9
Vår 2018	12
Høst 2018	16
Vår 2019	22
Høst 2019	19
Vår 2020	14
Høst 2020	18

Vedtak § 31, alle barnehager i Ullensaker	
2009	18
2010	23
2011	25
2012	26
2013	28
2014	38
2015	37
Vår 2016	47
Høst 2016	37
Vår 2017	53
Høst 2017	52
Vår 2018	71
Høst 2018	68
Vår 2019	51
Høst 2019	68
Vår 2020	77
Høst 2020	64

Per 31.12.2020 mottok 5,5 % av barna i de kommunale barnehagene spesialpedagogisk hjelp (SSB). Sammenliknet med nærliggende kommuner er det kun Eidsvoll som ligger over Ullensaker i andel fra 2018.

	Andel barn i kommunale barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
3029 Lørenskog	.	.	.	.	.	3,4
3030 Lillestrøm	.	.	.	.	.	5,3
3033 Ullensaker	.	.	.	.	.	5,5
3034 Nes	.	.	.	.	.	3,9
3035 Eidsvoll	.	.	.	.	.	7,4
3036 Nannestad	.	.	.	.	.	2,7
0230 Lørenskog (-2019)	2,0	2,4	2,7	2,7	3,2	.
0235 Ullensaker (-2019)	3,7	3,2	3,0	5,1	5,3	.
0236 Nes (Akershus) (-2019)	4,9	3,3	3,7	2,8	3,2	.
0237 Eidsvoll (-2019)	4,4	5,1	5,1	5,7	5,9	.
0238 Nannestad (-2019)	4,3	3,9	2,6	3,2	3,3	.

Vurdering og tiltak

Det er ingen signifikant forskjell mellom prosentandelen barn som mottar spesialpedagogisk hjelp i Ullensaker (alle eieformer) sammenliknet med hele landet og Viken. Likevel ser vi at prosentandelen i de kommunale barnehagene i Ullensaker ligger over de kommunale barnehagene i hele landet og Viken. Statistikk hentet ut fra kommunens rapporter viser en økning i spesialpedagogiske vedtak på 46% siden 2016.

Forskningsmiljøet i Norge vet lite om hvorfor og hvem som mottar ekstra støtte og spesialpedagogisk hjelp i barnehagene. Pedagogisk senter i Ullensaker vurderer at dette kan ha en sammenheng med økning av barn med store og sammensatte vansker som er i behov av vedtak som innbefatter både kvalifisert pedagog og assistent. Mange barn med store og sammensatte vansker med gjeldende vedtak om spesialpedagogisk hjelp flytter/ har flyttet til kommunen. De ser, i likhet med nærliggende kommuner, en økning av andel barn med autisme. PPT har hatt venteliste, og har iverksatt store endringer og mange tiltak for å redusere denne. Det har derfor blitt behandlet mange saker, noe som trolig har påvirket økning av vedtak. Det er mange barn uten barnehageplass i kommunen. Derfor blir en stor andel av de minoritetsspråklige barna eksponert for norskspråket sent. Utfordringsbildet nasjonalt er at for mange barn starter på skolen uten tilstrekkelig norskspråklige ferdigheter, og dette er også gjeldende i Ullensaker. En kartlegging av arbeidet med språkutvikling og språkmiljø i barnehagene, sett i sammenheng med Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, vil derfor være viktig fremover.

6 Kvalitet i barnehagen

Kvalitet er et komplekst og mangefasettert begrep. Barnehagen er en del av utdanningsløpet og bygger på et helhetlig læringssyn forankret i den nordiske sosialpedagogiske tradisjonen. Vurdering av kvalitet er knyttet til formål og kriterier, slik som Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagen. Et økologisk perspektiv på kvalitet baseres på at kvalitet formes og utvikles i samhandling mellom mennesker og mellom mennesker og objekter (Bronfenbrenner 1979).

De siste årene har det kommet mye relevant og god norsk forskning på betydning av kvalitet i barnehagen. Resultatene i GoBaNs kvalitative forskningsprosjekt viste at barnehager med god kvalitet samlet sett var kjennetegnet av en klar ledelse, felles målsettinger, stabilt personale og høy kompetanse i personalet (Alvestad et al., 2019, s.70). Flere barnehager hadde to barnehagelærere på gruppene. Kjennetegn på disse var: profesjonell entusiasme, engasjement og tilstedeværende personalet, felles mål og retning for det pedagogiske arbeidet og en klar ledelse av både personalgrupper og barnegrupper. Hovedkonklusjonen i den kvalitative studien til det britiske prosjektet Effective Provision in Preschool Education (EPPE) (Sirraj-Blatchford,

2010a; Siraj-Blatchford, Sylva, Taggart, Sammons, & Melhuish, 2008) var at kvaliteten på barns utbytte var kjennetegnet av at personalet så på barns kognitive og sosiale utvikling som komplementære og like viktige. Barnegruppene hadde en klar ledelse og et personale med lang erfaring, et klart pedagogisk fokus med utdannede barnehagelærere som jobbet sammen med og støttet personalet.

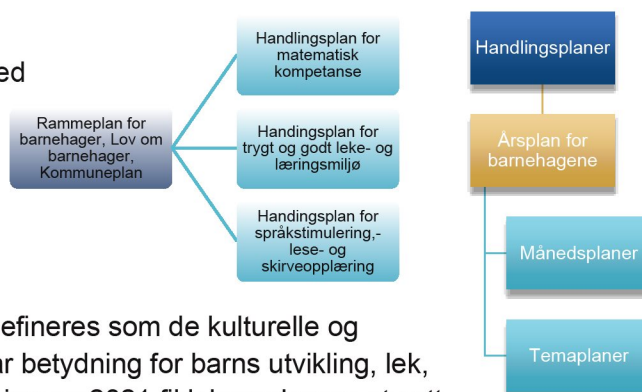
I stortingsmelding 6, Tett på-tidlig innsats, er regjeringen tydelige på at det viktigste grepet vi kan ta for å fremme og styrke en inkluderende praksis i barnehage og skole, er å forbedre kvaliteten på det ordinære allmennpedagogiske tilbudet. Barnehagen skal være en berikelse som fører til at barn realiserer sitt potensial for læring og utvikling. Barnehagen skal bidra til en dannelse som virkeliggjør livets muligheter. Barnehagen er det første leddet i et livslangt læringsløp, og i tillegg skal overgang fra barnehagen til skole ivaretas på best mulig måte. Kvaliteten i barnehagen har stor betydning for barns liv og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon med stor bevissthet rundt pedagogiske valg og ståsted. Barnehagen er en av de viktigste dannelsesarenaene for barn, og der barnets språklige, kognitive og emosjonelle utvikling i en sosial interaksjon og i relasjon med andre skjer. Kvaliteten i barnehagen har stor innflytelse på barnets læring og utvikling. Allerede i 2008 var regjeringen tydelig på at: *Barnehagens betydning for forebyggende arbeid og tidlig innsats kan neppe overvurderes* (Meld. St. 41 Kvalitet i barnehagen 2008-2009).

Når Utdanningsdirektoratet skal definere kvalitet i barnehagen benytter de begrepene prosesskvalitet, strukturkvalitet og resultatkvalitet.

Gode relasjoner mellom voksne og barn og barna imellom, prosesskvaliteten, er ifølge forskningen avgjørende for barnets trivsel og progresjon, det vil si resultatkvaliteten. Rammene rundt, strukturkvaliteten, bidrar til å legge til rette for eller begrense prosesskvaliteten. God strukturkvalitet er imidlertid ingen garanti for at barn trives og utvikler seg. Resultatkvalitet er hva vi ønsker å oppnå med kvalitetsarbeidet, og det er knyttet opp mot mål i lov og rammeplan, her definert som barns trivsel og progresjon. På barnehageområdet er det ikke praksis å måle barnas utbytte, altså har vi ikke tilgjengelige tall på resultatkvalitet. Heller ikke på prosesskvalitet er det tilgjengelig tallmateriale, men som man kan lese i kapittel 7 har barnehagene jobbet systematisk med å fremme et trygt og godt leke- og læringsmiljø. Relasjonskompetanse, lek, vennskap og språkutvikling har vært satsingsområder over flere år i de kommunale barnehagene i Ullensaker, og arbeidet vil fortsette i årene som kommer under hovedsatsingsområdet "Kultur for dannelse og læring".

Planhierarki for barnehagene

Barnehagenes vurderinger rundt arbeidet med handlingsplanene i 2020/2021 er beskrevet i kapittel 7.

Psykososialt barnehagemiljø

Det psykososiale miljøet i barnehagen kan defineres som de kulturelle og relasjonelle forholdene i barnehagen som har betydning for barns utvikling, lek, læring, sosiale tilhørighet, helse og trivsel. 1.januar 2021 fikk barnehagen et nytt regelverk for barnehagemiljøet, som gir konsekvenser for ansattes kompetanseutvikling. Gjennom nytt kapittel VIII i barnehageloven er det innført strengere og tydeligere regler, som skal sikre barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø. Bestemmelsene i kapittel VIII forutsetter at barnehagepersonalet har oppdatert og god kjennskap til regelverket, og hva som kjennetegner et trygt og godt barnehagemiljø. Personalets samlede kapasitet av holdninger, handlinger og

kunnskap er derfor avgjørende for barns opplevelse av barnehagen som et trygt og godt sted. Lovendringen ble varslet om i god tid, og de kommunale barnehagene har allerede jobbet godt og systematisk med det psykososiale barnehagemiljøet i flere år.

Innføringen av kapittel VIII om psykososialt barnehagemiljø omfatter barnets helhetsopplevelse av trygghet og trivsel. 2 av de kommunale barnehagene gjennomførte det digitale kompetansehevingsprogrammet “Barnehagemiljø og krenkelser” i 2020 i regi av Senter for livslang læring ved høyskolen i Innlandet. Det nettbaserte kompetanseprogrammet har som formål å utvikle kompetansen i barnehager, hos barnehageeier og barnehagemyndighet, slik at de sammen oppfyller sin plikt i tråd med barnehageloven til å ivareta barnas behov for omsorg, trivsel og inkludering. Gjennom programmet videreutvikler deltakerne både sin individuelle kompetanse og barnehagens kollektive kapasitet. I 2021 og 2022 skal ytterligere tre kommunale barnehager i gang med dette nettbaserte kompetanseprogrammet. På sikt er det et mål at alle de kommunale barnehagene skal ha gjennomført “Barnehagemiljø og krenkelser”. Alle de kommunale barnehagene har jobbet godt med tematikken i 2020/2021 til tross for pandemien:

- Felles prosedyre for å ivareta et godt og trygt psykososialt barnehagemiljø
- Opplæring til alle ansatte i egen enhet
- Gjennomgående fokus på vennskap hele barnehageåret
- Vennskapsuker på høsten med tema; inkludering, relasjonsarbeid, empati, sosial kompetanse og vennskap.
- Barnehagebasert kompetanseutvikling gjennom nettbasert kompetanseprogram. I 2021 avsluttet 2 barnehager programmet *Barnehagemiljø og krenkelser*
- Forebygge utestenging i lek ved å gi barna fellesskapsstimulerende opplevelser gjennom bøker, sanger og empatifremmende fortellinger
- Trivselspatruljen som verktøy for inkludering i uteleken

Barnets stemme

FN's barnekonvensjon slår fast at alle barn skal få si sin mening og de skal bli lyttet til. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn og angår barn. Barns medvirkning står sterkt i norsk barnehagesektor, og i de kommunale barnehagene i Ullensaker ivaretas barnets stemme på en god måte. Hvordan hver enkelt barnehage ivaretar barnets stemme er beskrevet i kap. 7.

Profesjonsfelleskap

Ansatte som i profesjonelle læringsfellesskap reflekterer over og vurderer planlegging og gjennomføring av pedagogiske opplegg, utvikler en rikere forståelse av god praksis. Profesjonsfelleskap kan være alle ansatte eller mindre grupper av ansatte. Også grupper på tvers av enheter kan utgjøre profesjonsfellesskap eller læringsfellesskap. Barnehagene i Ullensaker har utviklet gode møtepunkter for å utvikle praksis sammen, med utgangspunkt i barnehagens årsplan og sentrale nasjonale og lokale føringer. Temaer som er blitt løftet frem i profesjonsfellesskapene i barnehagene er:

Tema:

- Samarbeid innad i barnehagene
- Refleksjon over praksis
- Utviklingsarbeid
- Oppdatering av teori og forskning
- Evaluering
- Progresjon

Møtepunkter:

- Leke- og læringsmiljø
- Veiledning
- Holdningsarbeid
- Vurdering av virksomheten
- Utvikling av tilbakemeldingskultur
- Stytermøter

- Ledermøter
- Avdelingsmøter
- Planleggingsdager
- Felles faglig fokus for fagarbeidere
- Fagmøter
- Nettbasert kompetanseutvikling
- Barnehagebasert kompetanseutvikling
- Veiledning

Barnehagene har etablert mange gode arenaer for læring og utvikling. En av de aller største utfordringene i barnehagen er mangel på tid. De ansatte i barnehagen har ikke anledning til å møtes i arbeidstiden, slik lærerne i skolen kan, uten at det på en eller annen måte påvirker barna og driften på kort sikt. Likevel er det helt nødvendig for kvaliteten på det pedagogiske tilbudet, for arbeidsmiljøet og for driften på lang sikt. Når tiden, og muligheten for å møtes i profesjonelle læringsfellesskap er knapp, er det svært viktig at tiden brukes bevisst. Lærende møter med faglig fokus og hvor ansatte møter forberedt er et godt utgangspunkt når barnehagene jobber med utvikling av praksis og kultur.

7 Barnehagene i Ullensaker kommune

Bakke barnehage

Bakke barnehage er en 4 avdelings barnehage med 61 barn - 16 er under 3 år. Inneværende barnehageår er det 9 pedagoger (8 barnehagelærere og 1 lærer). Av disse har 7 videreutdanning, en har master, 2 av barnehagelærerne er praksislærere for barnehagelærerstudenter. Vi har 6 fagarbeidere, 4 assistenter og 2 lærlinger. Barnehagen har en spesialavdeling for barn med store og sammensatte vansker.

Handlingsplaner

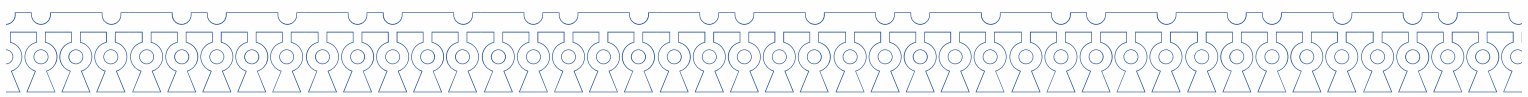
Personalet har fokus på språk, matte og inkludering og arbeider kontinuerlig med planene.

Styrker- forhold som fungerer særlig godt

- Personalet er spesielt gode til å se det faglige i det daglige og invitere til nysgjerrighet i hverdagen, hvor små og store spørsmål blir forsket på.
- Personalet har en Inkluderende praksis som synliggjøres i barnas leke- og læringsmiljø med arbeid i smågrupper hvor enkelttiltak innlemmes i hverdagen, alt fra fysisk trening til alternativt supplerende kommunikasjon, språk, lek og vennskap.
- Et engasjert og kompetent personale som er villig til å utvikle seg og dele kunnskap og erfaringer, bl.a. rullerer personalet i forhold til den kompetansen som er best utfra barnegruppene.
- Barnehagen har svært mange samarbeidspartnere rundt barn med spesielle behov. Dette er krevende, men turneres meget godt i hverdagen.

Forbedringer- Forhold som står særlig sentralt i barnehagens videre utviklingsarbeid

- Videreutvikle barnehagens systematiske arbeid med psykososialt barnehagemiljø, både teoretisk og praktisk. Personalets rolle som autoritative voksne.
- Ta pulsen på lekemiljøet, og gjennom refleksjon åpne for nye tanker og handlingsmønstre.
- Gjennomføre FFF – felles faglig fokus for fagarbeidere og assistenter, for å sikre at hele barnehagen har det samme faglige grunnlaget og samme verdier og normer.
- Videreutvikle arbeidet med ASK.
- Arbeide med implementering av Handlingsplan for digital kompetanse.

Vurderinger rundt foreldreundersøkelsen 2020

Denne ble svart på i desember i 2020, som var et år med svært mange restriksjoner. Vi samarbeidet hele tiden tett med SU om tiltakene og diskuterte barnehagens praksis. Nettopp dette, at foreldrerepresentantene, politikere (eiere) og personalet samarbeidet, ga både foreldre og barn «en stemme» og hjalp oss med å finne gode løsninger. Selv om foreldrene ikke slapp inn i barnehagen oppnår vi 4,6 i levering og henting. Avdelingene har behandlet egne resultater med sine foreldre og utarbeidet tiltak, dette på oppfordring fra SU.

FORELDREUNDERSØKELSE	2018	2019	2020
Ute- og innemiljø	4,6	4,5	4,4
Relasjon barn / voksen	4,8	4,7	4,6
Barnets trivsel	4,8	4,8	4,8
Informasjon	4,5	4,4	4,2
Barnets utvikling	4,8	4,8	4,7
Medvirkning	4,4	4,5	4,3
Henting og levering	4,6	4,5	4,6
Tilvenning og skolestart	4,7	4,5	4,2
Tilfredshet	4,8	4,7	4,6

Barnets stemme

Vi støtter oss til Batsons kommunikasjonsteori som bl.a. sier at «Det er umulig å ikke kommunisere», «Relasjonsperspektivet er grunnleggende» og «Samspillet må forstås sirkulært» Denne forståelsen er helt grunnleggende i møte med barn, og er spesielt viktig i møte med de som har store og sammensatte vansker. Det er vår jobb å leite etter små tegn og tolke dem, og sakte, men sikkert finne barnets stemme og dele lykken over å forstå og å bli forstått!

Leke- og læringsmiljø

Vi skal være gode veiledere på «Livets landevei». Språk, matte, naturfag og filosofi går hånd i hånd med empati og selvhevdning hos et faglig sterkt personale – dette er å være faglige i det daglige.

Praksisfortellinger om personalets evne til å pirre barns nysgjerrighet:

Mønsterbarna – skaper og oppdager mønstre over alt og jakter på ny kunnskap. Personalet skal pirre barnas nysgjerrighet og lyst til å utforske, gjennom selv å være aktive og undrende. I smågruppene utforskes og diskuteres fenomener.

Undring i vann- Her forsker barn og ansatte på om vann kan renne både oppover og nedover. Hopper vannet opp når vi hopper opp eller når vi lander? «Kanskje du kan filme oss så vi kan se!»

Fladbyseter barnehage

Fladbyseter barnehage er en 3 avdelings barnehage med 43 barn, 13 barn er under 3 år. Pr 29.09.2021 har vi 9,33 årsverk i barnehagen, fra 01.12.2021 øker vi barnetallet til 51 barn hvor vi da blir 11,6 årsverk. Barnehagen har barnehagelærere i alle pedagogstillinger, men frem til januar 2022 har vi en fagarbeider som har fått dispensasjon fra utdanningskravet grunnet at en barnehagelærer har fødselspermisjon. Vi har en barnehagelærer som er praksislærer for barnehagelærerstudenter, en fagarbeider som er praksislærer for barne- og omsorgsfag og vi tar også imot praksiselever fra Jessheim og Nannestad videregående.

Handlingsplaner

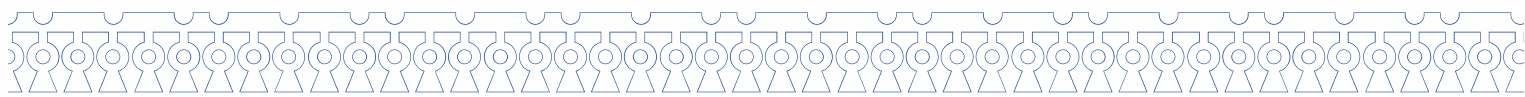
- Årsplanen er utarbeidet sammen med fagarbeider, pedagoger og foreldre i Fladbyseter barnehage. Planen er et arbeidsredskap for personalet for å styre Fladbyseter barnehage i bevisst retning som i år 2020 -2021 har vært fokusområder språk, lek og vennskap.
- Andre planer som vi har vektlagt i arbeidet for å støtte barn i å utvikle et godt språk og oppleve gode leke- og læringsmiljøer er Handlingsplan for Språk-, lesing, skriving og Handlingsplan for et trygt og godt leke- og læringsmiljø. Disse planene sammen med årsplanen har vært førende i vår barnehage i denne perioden.
- Fladbyseter barnehage har spesielt benyttet seg av kjennetegnene på god praksis og arbeidet målrettet for å utvikle personalet og deres forståelse for at gode læringsmiljøer bør etterstrebes i alle lekesituasjoner og alle samhandlingssituasjoner.
- I perioden har vi utviklet læringsmiljøet i barnehagen, hvor leken har hatt en sentral plass. Barna hos oss har utviklet gode relasjoner og utviklet sin utforskertrang og nysgjerrighet.
- Personalet har utviklet seg ved å være en autoritativ voksen som er lydhør og har en varm fremtoning overfor alle barna hos oss. De er anerkjennende og støttende til barnas initiativ, og hjelper barna til å ta andres perspektiv for å prøve å forstå deres følelser.
- Fladbyseter barnehage jobber etter en grunnpilar hvor skolestarterne hos oss skal ha utviklet empati og å være omsorgsfulle for hverandre når de starter på skolen, og ha utviklet en forståelse for hvorfor det er viktig å ta initiativ til lek hvis de ser et annet barn som ikke er med i leken.

Styrker- forhold som fungerer særlig godt

- Personalet er aktive sammen med barna og prøver å spre glede og se hvert enkelt barn på den måten de trenger å bli sett.
- Personalet er fantastiske, og deres engasjement og innlevelse er drivkraft til læring og utvikling.
- Personalet bidrar til at barn blir selvstendige, initiativrike og i stand til å foreta egne valg og medvirke til egen hverdag.
- Personalet legger til rette for gode læringsmiljø både ute i skog, i nærmiljø og inne i barnehagen med varierte aktiviteter.
- Anerkjennende ledelse med vekt på å skape engasjement og utvikling.
- Personalet jobber tett med foreldre for å få innspill til gode aktiviteter som barna er opptatt av. Prosjektarbeid.
- Overgang barnehage og skole; personalet jobber tett med Skogmo skole og samarbeider hele skoleåret for å få en god overgang til høsten.

Forbedringer- forhold som står særlig sentralt i barnehagens videre utviklingsarbeid

- Videreutvikle det systematiske arbeide med å gi alle barn et trygt og godt leke- og læringsmiljø. Personalet skal gjennom nettkurset "Barnehagemiljø og krenkelser" ved

Høgskolen i Innlandet utvikle kompetansen slik at barn får oppfylt sin rett til et trygt og godt miljø fritt for krenkelser.

- Videreføre implementering av handlingsplan for trygt og godt leke – og læringsmiljø.
- Implementere Handlingsplan for digital kompetanse.
- Videreføre faggrupper innenfor fokusområdene i barnehagen.

Vurderinger rundt foreldreundersøkelsen 2020

Denne undersøkelsen viser at vi jobber godt med satsingene våre, da spesielt barnas trivsel,

relasjon mellom barn og voksen, tilvenning skolestart og barnets utvikling. Når det gjelder medvirkning, så skyldes nok dette pandemien, og at vi ikke har vært gode nok til å formidle ut til foreldrene hvordan vi samhandler med barna i valg av aktiviteter. Dette er et område vi ønsker å løfte til neste år. Resultatet fra denne brukerundersøkelsen har vi diskutert i SU, og hver avdeling har jobbet frem tiltak.

Undersøkelse	Inviterte	Besvarte	Svarprosent
Foreldreundersøkelsen	44	38	86,4%

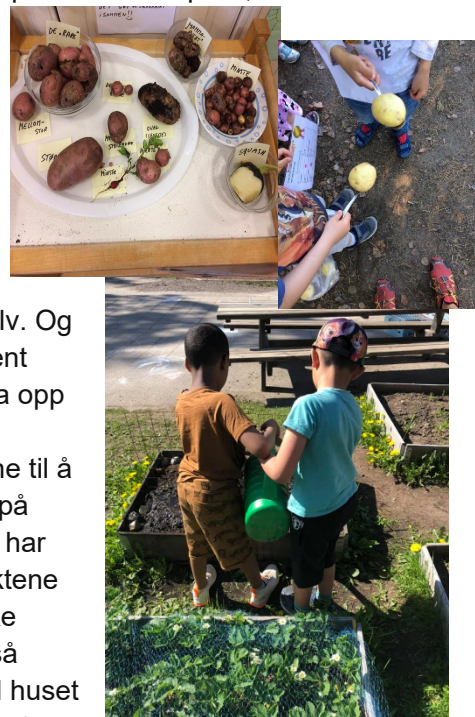
	Fladbyseter barnehage (2020)
Ute- og innemiljø	4,2
Relasjon mellom barn og voksen	4,5
Barnets trivsel	4,7
Informasjon	4,2
Barnets utvikling	4,5
Medvirkning	4,1
Henting og levering	4,3
Tilvenning og skolestart	4,5
Tilfredshet	4,3

Praksisfortelling om potetprosjektet

Fladbyseter er opptatt av å delta i lek sammen med barna. Det er viktig for oss at barnet styrer samspillet ut fra sine spontane, lekende innspill, slik at barnet opplever at deres ønsker blir imøtekommet. Barnet utvikler sin lekekompetanse ved å erfare at den voksne tilpasser seg til barnets tanker, fantasi og følelser. Samtidig som vi har et økt fokus på dette samspillet, hvor barnet styrer mye av leken, har vi også lærende og utforskende prosjekter hvor vi ofte lager en problemstilling. For eksempel hvor bor sneglene? Hva kan flyte i vann? Hvor langt er det til skolen vår? Ut ifra en problemstilling samtaler vi med barna og finner frem til hva det er vi lurte på og utforsker videre på dette emnet. Potetprosjektet begynte i vår etter en samlingsstund hvor vi snakket om poteter og hvor de kom fra. Mange barn sa da at de kom fra butikken. Dette måtte vi finne ut av. Først leste vi litt sammen på nettet, så fant vi ut at vi skulle prøve å sette poteter selv. Og vi ble enige om at da måtte vi være flinke med å vanne og stelle pent med dem. Dette prosjektet har vært med oss hele veien frem til å ta opp potetene, telle de, se på alle de forskjellige størrelsene, fargene og formene til det å faktisk lage noe av dem. Vi har også brukt potetene til å regne med. For eksempel hvor mange røde poteter er det plass til på bordet. Kan vi legge de i rekkefølge etter størrelser og lignende. Vi har

også brukt mye tid på å undre oss om insektene som vi fant i potetåkeren vår - hvorfor er ikke larvene rosa? Hvorfor har sommerfuglene så mange farger, og hvorfor går sneglene med huset sitt på ryggen. Vi har også brukt poteter når vi lekte 17.mai leker, og vi har gjort erfaringer med hvordan det er å gå på stener, gå i jorda, sand og å gå i vann.

Jessheim barnehage

I Jessheim barnehage har vi 84 ekvivalenter fordelt på 13 barn under 3 år og 58 barn over 3 år. Vi har 18,8 årsverk, hvorav 15 fast ansatte og 3,8 midlertidige ekstrahjelpsstillinger for barn med spesielle behov. 6 stillinger er barnehagelærere, 11,8 stillinger er fagarbeidere, 1 stilling er styrer.

Handlingsplaner

- Vi er godt i gang med implementering av Handlingsplan for trygt og godt leke- og læringsmiljø. Temaet drøftes jevnlig både ift. enkeltbarn og barnegruppa.
- Handlingsplan for språkstimulering, skrive- og leseopplæring er en sentral del i vår årsplan, og vi har et bevisst og systematisk fokus på samtaler, lesing, sang, fortelling, rim og regler som viktige deler av innholdet i barnehagehverdagen.
- Handlingsplan for matematikk har vi også jobbet etter gjennom flere år og er godt implementert hos personalet.
- Personalet vil i høst starte arbeidet med å implementere vedtatt plan for digital kompetanse. Vi har en superbruker som sammen med styrer vil stake ut kursen for å samle personalet om dette utviklingsarbeidet.

Styrker- forhold som fungerer særlig godt

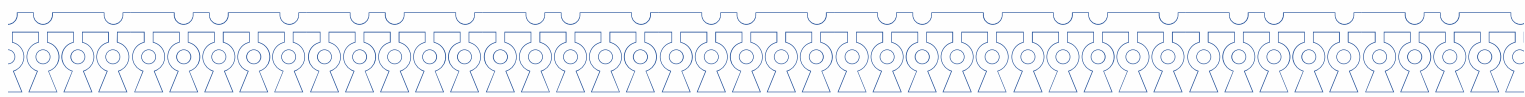
- En faglig sterk personalgruppe med lang erfaring og stort engasjement for barns utvikling.
- Vi har hatt systematisk utviklingsarbeid og felles faglig fokus gjennom mange år-utviklet oss sammen. Barna har innholdsrike dager med tilrettelegging for en god blanding av valgfrie lekeaktiviteter, planlagte og strukturerte aktiviteter i ulike grupper, samt prosjektarbeid over tid. For eksempel innen forming/kunst, internasjonale uker, drama/musikalarbeid, naturfagtemaer osv. med ulike fysikk/kjemiforsøk, vennskapsuker/empatiprosjekter osv.
- Vi har relasjonskompetanse/kvalitet på kommunikasjon og samspill som det viktigste pedagogiske virkemiddelet og som en uttalt forutsetning for barns grad av trivsel, progresjon og læringsutbytte. Barns medvirkning og respektfull kommunikasjon er i fokus.
- Vi har et godt og nært samarbeid med foresatte og spesialpedagogiske samarbeidspartnere.
- Vi har et godt innarbeidet opplegg for skolestartergruppa vår hvert år. Det er stor stas å være i Megaklubben siste året før skolestart. De deltar også i Megakoret med stor konsert hver vår.
- Vi har en god Årsplan som samler personalet om felles faglig fokus og utviklingsområder.

Forbedringer- forhold som står særlig sentralt i barnehagens videre utviklingsarbeid

- Evaluering av tiltakene i årsplanen og å finne videre utviklingsfokus i tråd med lovverk, rammeplanen, samt kommunale handlingsplaner.
- Videreføre implementering og fokus på barnehagens psykososiale miljø og Handlingsplan for et trygt og godt leke- og læringsmiljø. Være nær barna i lek og aktiviteter, inspirere og støtte.
- Videreføre fokuset på språkarbeid ifht en meget høy andel barn med norsk som språk 2.
- Implementering av kommunens plan for digital kompetanse i barnehage og skole.
- Relasjonsorientert ledelse og den autoritative voksne. Ta opp tråden igjen fra Roland-arbeidet og videreføre det systematiske arbeidet med relasjonskompetanseheving gjennom fagartikler, felles foredrag og refleksjoner rundt egen praksis.
- Jobbe med å videreutvikle en god og samlet kultur for læring og dannelse, jfr ny strategiplan for helhetlig læringsløp.
- Få reetablert fysiske månedlige veiledningsrutiner rundt Felles Faglig Fokus med styrer og fagarbeidergruppa med fokus på ny lov jan 2021 om et barnehagemiljø uten krenkelser.

Vurderinger rundt foreldreundersøkelsen 2020

- Vi hadde en foreldreundersøkelse med et snitt på 4,6 av 5.
- Vi synes at det var et bra resultat etter en pandemiperiode, der barna kun ble tatt imot og hentet i døren.

- Vi har som forbedringspunkt å høyne scoren på Informasjon og medvirkning.

Barnets stemme- hvordan er dette ivare tatt?

- Har laget et eget skriv som heter Barns medvirkning i Jessheim Bhg.
- Barna skal møte voksne som anerkjenner deres følelser og at barn har behov for å være ekspert på egne opplevelser.
- Engasjerte, varme, lyttende og observante voksne som jobber nært med barna i lek og aktiviteter, slik at de kan fange opp barnas signaler og behov.
- Personalet anstrenger seg for å forstå hva barnet uttrykker av behov. Tolker signaler og kroppsspråket hos de yngste uten talespråk.
- Barna skal oppleve respekt og egenpåvirkning i sin barnehagehverdag, alle oppmuntres til å bruke sin stemme i fellesskapet, og opplever hver dag at de konkret har mange valgmuligheter.
- Vi legger til rette for at alle typer barn skal lære hvordan de kan bruke sin medvirkning ved å be om hjelp/støtte om de blir overkjørt eller føler seg krenket av andre, eller ekskludert i lek.
- Barns leke- og læringsmiljø skal være inspirerende, «fristende» og slik at det er synlig hvilke muligheter barna har på de ulike stedene/krokene/rommene/bordene/ute.

Praksisfortelling: Sirkus Filiokus Fantastico

I Jessheim Barnehage er vi stolte av å ha satt opp fargesprakende sommermusikaler i mer enn 20 år. Å sette opp en musikal med barn i denne alderen er et stort prosjekt, og vi har funnet vår nisje med at barn og voksne spiller sammen på «utescenen». Dette har vært morsomt, lekent og inspirerende for alle parter. Det er mye å lære for både små og store, men det viktigste har vært å skape forventninger og å glede oss/leke sammen. Vi har en prosjektperiode hvert år fra april til medio juni. Kick-off med fellessamling og presentasjon av årets musikal og ulike dramagrupper skjer i slutten av april. Musikalen inneholder ofte en historie med ulike dramatiske og musikalske elementer tilpasset hver aldersgruppe. Historien fortelles som et eventyr med mange av temaene vi har jobbet med i løpet av året, og vi har ofte ispedd noen spenningspunkter og småskumle vendinger, der alt selvfølgelig ender godt. Fram til forestillingen som vises for foreldrene på ettermiddagstid på sommerfesten i juni, jobber alle avdelinger på hele huset både med sine grupper og fellesdelen av musikalen, øver på den spektakulære innmarsjen, felleskorets sanger, lager danser med barna, finner fengende musikk, øver på talekor, rim og regler, samt lager kostymer, og kulisser sammen. De siste par ukene snekrer vi alt sammen til en helhet og har felles gjennomganger ute. Dette skaper samhold og felles inspirasjon på tvers, og vi ser at barna fra alle avdelinger leker mye sammen i denne perioden og etterpå. Mange av barna kan replikkene og sangene fra alle gruppene, og i etterkant brukes kostymer og rekvisitter flittig i lek.

Den siste musikalen før pandemien handlet om livet i den grønne og frodige skogen, der Skogsfeen og de gode hjelperne hennes bor. En dag flytter det inn en skummel gjeng med søppeltroll sammen med et digert søppelmonster og den fæle Skroteska. De søpler til og gjør det veldig stygt i skogen, og vil aldri hjelpe til å rydde. Heldigvis har Skogsfeen mange gode hjelpere, og de hjelper alle til med å holde det rent og pent i skogen. Det brygger opp til mange konflikter, og vi følger kampen mellom de gode hjelperne, som alle vil ta vare på miljøet, og de som prøver å ødelegge. Vi kan røpe at det hele, med hjelp av litt magi og tryllestøv, selvfølgelig endte godt! **Både barna og personalet gleder seg stort over hva vi har fått til sammen!** Navnet på noen av våre musikaler er: **Gå planken og hopp i havet-** en sjørøvermusikal av verste sort. **Bakom bergene blå-** en trollmusikal, **Naturen er som et eventyr-** en småskummel miljømusikal. **Vi satser på å samle oss om Sirkus Filiokus Fantastico våren 2022**, et forrykende show med flott musikk, akrobater og klovner i høyt tempo.

Kløfta barnehage

Kløfta Barnehage er en 4 avdelings barnehage. Vi har 52 barn (72 ekvivalenter). Vi har 13 årsverk i grunnbemanningen. I tillegg hadde barnehagen ekstraressurser i 2,9 årsverk tilknyttet barn med enkeltvedtak. Andelen pedagogiske ledere var 4 med godkjent utdanning og 3 fagarbeidere var på dispensasjon i totalt 200% stilling til 31.07.21 På grunn av ny pedagognorm trengte barnehagen fra nytt barnehageår 2 nye pedagogiske ledere. Disse er nå tilsatt, og andelen pedagogiske ledere etter normen er nå på plass. Barnehagen hadde utover det 6 fagarbeidere og 3 assistenter.

Handlingsplaner, leke- og læringsmiljø og språk

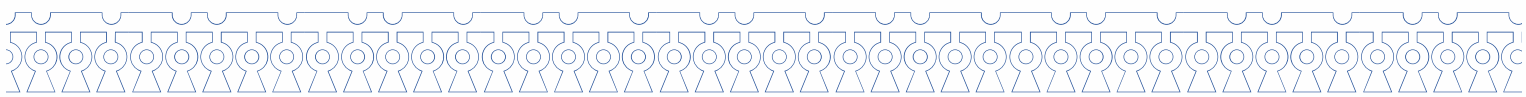
Vi skal fortsette å bruke Handlingsplan for trygt og godt leke - og læringsmiljø som en verktøykasse i arbeidet og for å øke vår kompetanse. Det er tiltak i vår årsplan.

Styrker- forhold som fungerer særlig godt

- Vi har et stabilt personale som er gode på å skape trygghet og trivsel i barnegruppene, for hvert enkelt barn og for foreldrene.
- Vi har et godt arbeidsmiljø med gode relasjoner og godt samarbeid på den enkelte avd. og på tvers av hele barnehagen. Høsten 2020 i pandemien, hadde vi kohorter med faste voksne og barn. Dette gjennomførte personalet på en beundringsverdig måte til det beste for alle barna og foreldrene.
- Vi har et kompetent personale som er gode på relasjonsbygging, oppfølging av enkeltbarnet og deltagelse i lek og aktiviteter både ute og inne.
- Vi forsket mye sammen med barna, og det var utrolig gøy og inspirerende.
- Vi har meget fornøyde foreldre. Det uttrykkes i dialogen daglig, i foreldresamtaler og til styrer.
- Vi startet med et nettbasert kurs for hele personalgruppa om «Barnehagemiljø og krenkelser» gjennom Høyskolen i Innlandet i 2021. Dette skal gjennomføres over 1,5 – 2,5 års periode. Personalet jobber mot felles mål både individuelt og kollektivt.

Forbedringer- forhold som står sentralt i barnehagens videre utviklingsarbeid

- Vi fortsetter med Nettkurset om «Barnehagemiljø og krenkelser» for hele personalet
- Vi skal ha stort fokus på relasjonskompetanse og et trygt og godt leke og læringsmiljø for alle barna.
- Det bygges nå en ny barnehage på Kløfta, der Kløfta og Kløftahallen barnehage skal samlokaliseres og bli en 8 avdelings barnehage. Begge personalgruppene skal sammen

være i en prosess med å utvikle en kultur og en felles faglig plattform til den nye barnehagen. Dette vil, i tillegg til alt det praktiske og administrative som følger med bytte av lokaler og bli større enhet, være sentralt gjennom barnehageåret 2021-2022

Vurdering rundt foreldreundersøkelsen 2020

Kløfta barnehage oppnådde en samlet svarprosent på 98%. Tre avdelinger fikk 100% svar, og en avdeling manglet kun 1 svar. Skalaen man scorer på går fra 1 – 5. Vi var veldig fornøyde med snittet på alle avdelingene og totalt på Kløfta Barnehage. Mange enkeltspørsmål scoret høyt, 4,8, 4,9 og 5,0. Undersøkelsen er behandlet i personalgruppa, SU og lagt fram for foreldrene på Mykid. Det mente foreldrerepresentantene var godt nok, fordi scoret og resultatet var så bra. Dette året var det vanskelig å samle foreldrene til et foreldremøte for å gå igjennom resultatet.

Foreldreundersøkelsen	2020
Ute -og innemiljø	4,4
Relasjon mellom barn og voksen	4,7
Barnets trivsel	4,8
Informasjon	4,7
Barnets utvikling	4,8
Medvirkning	4,6
Henting og levering	4,8
Tilvenning skolestart	4,7
Tilfredshet	4,7

Barnets stemme

- Barnets stemme mener vi henger sammen med «Barnets beste» og retten til å bli hørt.
- Barnets beste er en rettighet og et grunnleggende hensyn som vi vurderer ut ifra, uavhengig av barnets alder eller forutsetninger.
- Det handler om at de voksne hver dag må bygge gode relasjoner til barn, være tett på, sørge for en god dialog, snakke med barna, fange opp barnas innspill og la det få betydning i hverdagen

Kløftahallen barnehage

Kløftahallen barnehage er en 3 avdelings barnehage med 32 barn. I barnehagen er det 3 barnehagelærere og fem fagarbeidere.

Handlingsplaner

Personalet har fokus på språk, realfag, lek og vennskap

Styrker- forhold som fungerer særlig godt

- Personalet er gode på å være engasjerte i barns lek. De støtter barn inn i lek og holder lek i gang over en lengre periode.
- Personalet er gode på å dele barna i smågrupper, og gjør dette fire dager i uka.
- I smågrupper er personalet gode til å jobbe systematisk med lek, språkutvikling, og realfag
- Et engasjert og kompetent personale som er villig til å utvikle seg og dele kunnskap og erfaringer, bl.a. rullerer personalet i forhold til den kompetansen som er best utfra barnegruppene.
- Personalet er omstillingsdyktig, og tilpasser seg hver enkelt barnegruppens behov og barnehagens helhetlige kvalitet før de ser på egne behov. De bytter avdelinger, legger opp til nye vaktsystemer, deler på ekstrahjelpere osv.

Forbedringer- forhold som står særlig sentralt i barnehagens videre utviklingsarbeid

- Gjøre personalet klare for en god kultur i sammenslåing
- Gjøre barna trygge for tilvenning til ny barnehage, nye barnegrupper og nytt personale
- Utvikle lekemiljøet
- Ta vare på språkarbeidet

Vurderinger rundt foreldreundersøkelsen 2020

Vi har jobbet godt og systematisk med utvikling av personalet i forhold til lekekompetanse, og å skape et godt barnehagemiljø. Vi har ikke jobbet for å bedre brukerundersøkelsene, da disse kun sier noe om hvilken kvalitet foreldrene ser. Allikevel ser vi god utvikling i brukerundersøkelsen, og tolker det som at personalets systematiske kvalitetsarbeid oppleves av foreldrene gjennom barna. Det siste året har vært preget av pandemi, og korte hentinger og leveringer, det gjør oss enda tryggere på at den gode utviklingen faktisk handler om kvalitet.

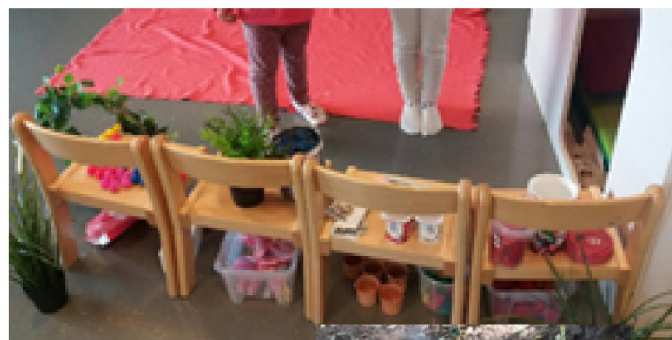
FORELDREUNDERSØKELSE	2018	2019	2020
Ute- og innemiljø	4,0	4,3	3,9
Relasjon barn / voksen	4,6	4,8	4,6
Barnets trivsel	4,6	4,9	4,8
Informasjon	4,5	4,8	4,6
Barnets utvikling	4,6	4,8	4,8
Medvirkning	4,4	4,6	4,6
Henting og levering	4,3	4,5	4,6
Tilvenning og skolestart	4,3	4,6	4,7
Tilfredshet	4,3	4,7	4,6

Barnets stemme

Vi støtter oss til Batsons kommunikasjonsteori som bl.a. sier at «Det er umulig å ikke kommunisere», «Relasjonsperspektivet er grunnleggende» og «Samspillet må forstås sirkulært». Denne forståelsen er helt grunnleggende i møte med barn, og er spesielt viktig i møte med de som har store og sammensatte vansker. Det er vår jobb å lete etter små tegn og tolke dem, og sakte, men sikkert finne barnets stemme og dele lykken over å forstå og å bli forstått!

Leke- og læringsmiljø

Har vært i utvikling de siste tre årene. Vi har barn og personalet i lek nesten hele dagen. Alt kan læres gjennom lek, når personalet er gode. Vi har overordnede temaer som skal skape felles forståelse.

Praksisfortelling om lekens magi

Ole Brum og Tussi i Hundremeterskogen som leketema. Leken er gjenstand for inkludering, språkutvikling, glede, sortering, felleskap, medvirkning og fysisk aktivitet.

Alle barna på denne gruppa har fått være med å sage stokker til Tussis hus i Hundremeterskogen på avdelingen. De sager så lenge de orker, og alle håper at de blir den som kommer gjennom neste stakk 😊

Nordby barnehage

Nordby barnehage er en mellomstor barnehage med 4 avdelinger med 63 barn i alderen 0-6. Vi har 15 årsverk i grunnbemanningen; 1 styrer, 6 pedagogiske ledere, 8 fagarbeidere/assistenter. I tillegg har vi lærling, samt barnehagelærerstudenter fra INN.

Handlingsplaner

- Vi er godt i gang med implementering av Handlingsplan for trygt og godt leke- og læringsmiljø.
- Handlingsplan for språkstimulering, skriv- og leseopplæring er sentralt for oss i vår satsning på språk.

Styrker- forhold som fungerer særlig godt

- Vi har en engasjert og dedikert personalgruppe.
- Vi har gjennomgående fokus på gode relasjoner, både til barn, foreldre, og personalet imellom.
- Vi har høyt faglig fokus og er opptatt av å være en lærende organisasjon i et miljø med humor glede og engasjement.
- Godt foreldresamarbeid
- Visjonen vår er hjerterom for alle; vi er opptatt av omsorg og god kvalitet i relasjonene, og at alle er betydningsfulle i fellesskapet.
- Barns medvirkning og utvikling av prosjekter sammen med barn.
- God kompetanse i forhold til arbeids med barn med nedsatt funksjonsevne.
- Gode rutiner på overganger, blant annet barnets første overgang med tilvenning i barnehagen.
- Vi er gode på struktur, rammer og organisering som gjør at vi kommer tettere på barn i lek og aktivitet.

Forbedringer- forhold som står særlig sentralt i barnehagens videre utviklingsarbeid

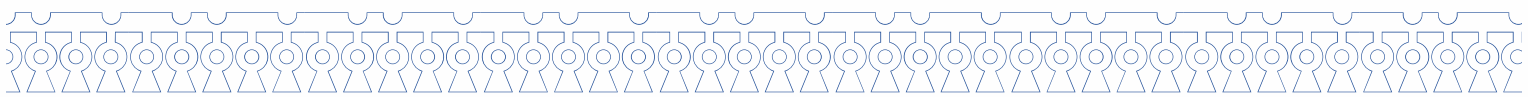
- Vi vil implementere Handlingsplan for trygt og godt leke- og læringsmiljø.
- Vi jobber videre med relasjonskompetanse
- Fortsette det gode arbeidet med lek, språk og vennskap som er våre satsningsområder.
- Gjenskape stabilitet og fellesskap i personalgruppen etter høy turnover de siste årene (pga. helse, pensjon)
- Vi trenger å bygge opp igjen et felles VI, med fokus på profesjonelle læringsfellesskap.
- Skape en delingskultur.
- Jobbe med å etablere en kultur for læring og danning iht. ny strategiplan for helhetlig læringsløp
- Vi vil jobbe med å redefinere hva prosjektarbeid med barn er i personalgruppen.
- Høyne score på foreldreundersøkelsen på utvalgte områder.

Vurderinger rundt foreldreundersøkelsen 2020

- Med tanke på at vi var i en pandemi med vesentlig mindre foreldrekontakt, var resultatene fra foreldreundersøkelsen gode med et gjennomsnitt på 4,3.
- Vi er fornøyd med at barnets trivsel scorer høyt 4,7.
- Vi har jobbet mye med relasjoner/relasjonskompetanse, og er ikke fornøyd med at vi scorer 4,4, og har gått ned 0,2 på dimensjonen relasjon mellom barn og voksen.

Barnets stemme

- Tilstedeværende voksne som er tett på barna i lek og aktivitet.
- Barns medvirkning i egen hverdag, der vi f.eks. tolker barns kroppsspråk, eller der barn velger hva de vil leke.

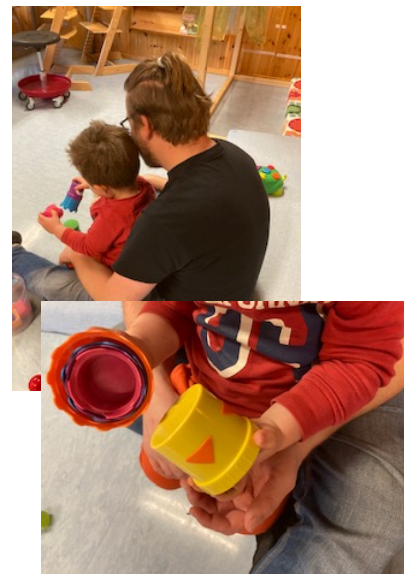

- Systematisk inndeling i grupper.
- Fokusbarn (en voksen har spesielt ansvar for sin gruppe barn)
- Godt foreldresamarbeid gjennom daglig kontakt og informasjonsutveksling, foreldresamtaler og gjennom forelderådet.
- Prosessorientert prosjektarbeid med utgangspunkt i barns interesser.
- Vi gjennomfører barnesamtaler med 4-5 åringene i barnehagen.

Praksisfortelling; Tilvenning i en pandemi og den første overgangen i barns liv

Rammeplan for barnehager sier at: *«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære»*

Med bakgrunn i nyere forskning der det å gi tid til tilknytning til personalet med foreldrene til stede, bestemte vi oss høsten 2019 for å prøve ut en ny type tilvenning. Vi gikk bort fra praksisen med 3 dagers tilvenning. I stedet fikk 1 åringene tilbud om å komme på besøk 1 dag i uken sammen med sine foreldre i en periode på 5 uker. Med en pandemi gående, og samtidig et sterkt ønske om å videreføre dette, ble tilvenningen gjort i barnets kohort med en forelder til stede ute, der de ansatte var tilgjengelig og til stede sammen med barna og foreldrene. Gjennom dette har vi erfart at både barn og foresatte blir raskt trygge når de starter på høsten. Det vi også erfarte var at dette er en arena for foreldre til å bygge nettverk seg imellom.

Tiurkroken barnehage

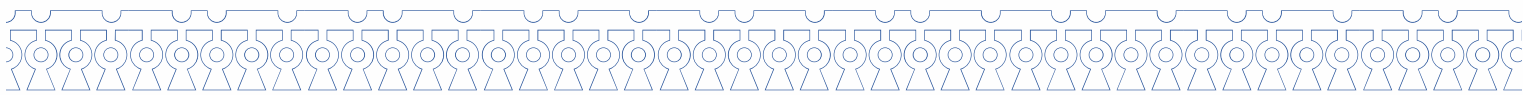
Tiurkroken barnehage er en mellomstor barnehage med 3 avdelinger og ca. 50 barn i alderen 0-6 år. Vi har 12,66 årsverk i grunnbemanningen; 1 styrer, 5 pedagogiske ledere og 6,66 fagarbeidere/assistenter.

Handlingsplaner (spesielt lek- og læringsmiljø og språk)

- Sommeren 2021 avsluttet hele personalgruppa studiet «Barnehagemiljø og krenkelser» etter å ha jobbet med dette i ca. 1,5 år. Dette studiet er veldig i tråd med Handlingsplanen for et trygt og godt leke- og læringsmiljø og har gitt oss mange verktøy som vi skal bruke i det videre arbeidet.
- Vi har gjennom flere år hatt tett samarbeid med en av kommunens språkveiledere, fått jevnlig veiledning og opparbeidet god kompetanse på arbeidet med flerspråklige barn. Vi har jevnlig lekegrupper/språkgrupper og jobber kontinuerlig med språk gjennom alle hverdagsaktiviteter. Vi bruker både tegn til tale og piktogram/bilder for å styrke barns språkforståelse.

Barnets stemme

Ved å jobbe prosjektbasert tar vi utgangspunkt i barns interesser eller behov når vi planlegger aktiviteter for og med barn. Barna medvirker til egen hverdag enten direkte eller indirekte, og det er prosessen som er viktig. I prosjektarbeid undrer vi oss sammen med barna

og forsker på svaret sammen. Vi vekker barnas nysgjerrighet og skaper et mye større engasjement både hos barn og voksne.

Styrker- forhold som fungerer særlig godt

- Vi har en engasjert og dedikert ledergruppe.
- Vi jobber kontinuerlig med det å skape gode relasjoner til barn, foreldre og kollegaer.
- Alle ansatte har jevnlig utviklingssamtaler
- Stort fokus på barns medvirkning- utvikling av prosjekter sammen med barn

Forbedringer- forhold som står særlig sentralt i barnehagens videre utviklingsarbeid

- Implementering av Handlingsplan for digital kompetanse.
- Jobbe videre med å implementere ny «mobbelov» og ha fokus på aktivitetsplikten.
- Hekte nye ansatte på studiekompetansen vi har opparbeidet oss.
- Systematisering og tilbakemeldingskultur

Vurderinger rundt foreldreundersøkelsen 2020

Vi er fornøyde med resultatet som viste en total tilfredshet på 4,7. Både barnets trivsel og barnets utvikling lå også på 4,7, til tross for at vi var midt i en pandemi.

Praksisfortelling om sommerfestival

Det å skape et felles VI har vært viktig for oss, spesielt under og etter pandemien. I sommer dro vi i gang en ukes sommerfestival som ble planlagt og gjennomført av alle avdelinger. Gjennom dette prosjektet måtte vi samarbeide tett, og vi måtte inkludere alle barn i alle aldre. Kreativiteten blomstret, og vi delte mange gode ideer til uteaktiviteter gjennom en egen idebank. Vi ser også overføringsverdien til andre aktiviteter både inne og ute. Dette skal nå bli en årlig tradisjon i Tiurkroken barnehage.

8 Pandemiens betydning for kvaliteten i barnehagen- hva har vi lært?

Våren 2020 rammet Covid-19 landet vårt. I perioder fra 12. mars 2020 og ut barnehageåret var barnehagene helt eller delvis stengt. Pandemien førte til at barnehagene raskt måtte håndtere og organisere barnehagehverdagen på en ny og smittevernfarelig måte. Nasjonal smittevernveileder og lokale smitteverntiltak ble utarbeidet og tatt i bruk for å håndtere koronasituasjonen.

Økt bruk av digitale verktøy, som følge av pandemien, har medført et kompetanseløft for mange av våre ansatte i barnehagene.

Under pandemien ble det klart at mange sårbare barn strevde mer i en hverdag hvor de bare skulle være hjemme. Barn med særskilte omsorgsbehov og barn av foresatte i samfunnsskriske

funksjoner fikk derfor raskt tilbud i sine barnehager. Alle barnehager var i utgangspunktet stengt fra 13. mars til 17. april. Foreldre som jobbet i en virksomhet med en kritisk samfunnsfunksjon, skulle likevel ha et tilbud i barnehagen. I tillegg hadde kommunene ansvar for å sørge for et tilbud for barn med særlige omsorgsbehov (Helsedirektoratet 2020).

Barnehagenes og barnehageeiers vurdering rundt pandemiens betydning for barnehagene i Ullensaker

Barnehageåret 2020–21 var generelt preget av høyt fravær blant barn og ansatte. Samtidig var det store geografiske forskjeller, og spesielt på Østlandet var det lokale nedstengninger og redusert åpningstid. Både organisering på gult og rødt nivå hadde konsekvenser for ansatte, barn og foreldre. Når vi spør barnehagelederne hva som har vært det mest krevende, trekker de frem organisering av bemanning i forbindelse med høyt sykefravær, manglende uttak av ubunden tid for pedagoger, organisering for foresatte med samfunnskritiske funksjoner, det å omorganisere kjapt, gi nok informasjon, samt belastningen med ekstra oppgaver i tillegg til det ordinære. Å opprettholde gode profesjonsfelleskap og samarbeide på tvers av avdelinger var også utfordrende. Til tross for det store fokuset barnehagene har vært nødt til å ha på håndtering av korona og koronarelaterte saker, har barnehagene klart å se hvilke muligheter som kan oppstå i en krise. *Sammen kan vi utrette det utrolige.*

- Når barnehagen åpnet igjen i april 2020 og ordet “kohort” ble presentert for oss valgte vi å bli en utebarnehage. Vi ønsket å bruke naturen som arena for lek og læring. Personalet ble mer bevisst på vårt fantastiske natur- og nærmiljø og vi brukte naturen gjennom alle årstidene. Pandemien har derfor endret personalets vilje og motivasjon til å flytte det gode læringsmiljøet ut til nærmiljøet og naturen. Dette har også endret barnas indre motivasjon til å gå på utforskerturer, vi har opplevd mindre konflikter og mer variert og kreativ rollelek. Personalet har fått til så mye dette året, og de har virkelig gjort en forskjell i barnas liv. Endrede samarbeidsrutiner og endringsprosessene vi har vært i har ført til videre utvikling, og vi ser muligheter.
- Fantastisk innsats hos personalgruppa med evne og vilje til raske endringer.
- Opplevde at foreldre hadde tillit til oss da 48 av 60 barn benyttet plassen sin i starten av pandemien
- Kortere åpningstid på nivå rødt ga mulighet for at alle ansatte var på jobb samtidig gjennom hele dagen- bedre prosesskvalitet
- Barnegrupper organisert i smågrupper gjennom hele dagen- unik mulighet til å se hvert enkelt barn fra de ble levert til de ble hentet
- Rødt nivå og redusert åpningstid ga oss mulighet til å ha smågrupper gjennom hele dagen. Det var lettere å følge opp hvert enkelt barns progresjon, alle ble sett hele dagen.
- Godt samarbeid i personalgruppa, alle var positive og hadde «barnets beste» i fokus.
- Har utviklet oss til å øve enda mer på å planlegge, og gjennomføre systematisk arbeid i smågrupper
- Bemanning og organisering av denne: innhente tidspunkt for levering og henting har gitt barnehagen muligheter til å tilpasse bemanningen ut ifra barnets behov.

- Hele personalgruppa kunne snakke sammen før og etter arbeidstid, men profesjonsfellesskapet var vanskelig å opprettholde på tvers av avdelingene

Nå som pandemien forhåpentligvis er på hell, ser barnehagene frem mot å iverksette barnehagebasert kompetanseutvikling igjen gjennom profesjonsfellesskap på avdelingsnivå, i lederteamene og i styremøtene. Barnehagene har dannet seg svært nyttige erfaringer gjennom pandemien og vil videreføre gode arbeidsmåter. Samtidig vil det være viktig fremover å støtte barnehagene i arbeidet med nærvær, da et høyt sykefravær påvirker kvaliteten i barnehagen og virker direkte inn på det enkelte barnet i møte med kjente eller ukjente ansatte. At barn møter mange nok, kjente, trygge, varme og tydelige ansatte har stor betydning for barns trivsel. Derfor er dette et svært viktig område å jobbe med systematisk i fremtiden.

9 Vurdering og grunnlag for videre arbeid

Full barnehagedekning gir unike muligheter, men også et stort ansvar. På den ene siden gir det mulighet for å avdekke tidlige tegn på forsinket eller avvikende utvikling hos barn og iverksette tidlige og målrettede tiltak. På den andre siden har barnehagene et stort ansvar gjennom å sørge for en trygg og god utvikling for alle barn. Barndommens egenverdi skal ivaretas, og hvert enkelt barn skal kunne kjenne på hvor godt det er å kunne leke, utforske, undre seg over her og nå, bli hørt, forstått, anerkjent og kjenne på livsglede. *Hvordan blir da barndommens egenverdi ivaretatt i jakten på kvalitet i barnehagen?* Det ene utelukker ikke det andre, det ene bærer med seg det andre. Barnets stemme, interesser, barns beste og hvert enkelt barns livsglede, mestringstro og tilstedeværelse i små og store gyldne øyeblikk her og nå skal alltid inkluderes i kvalitetsarbeidet i barnehagen.

Det blir svært viktig å ivareta den gode jobben som gjøres i Ullensakerbarnehagene, og jobbe videre med utvikling av kvaliteten på det allmenpedagogiske tilbudet. Kvalitetsheving handler om å øke ansattes bevissthet og kompetanse, slik at barnehagen blir en god dannelses- og læringsarena for alle barn. Det krever innsats og vilje i personalgruppen til å utvikle egen praksis gjennom profesjonelle læringsfellesskap ledet av involverte ledere.

Når vi spør barnehagene om hvilke forhold som vil stå sentralt i videre forbedringsarbeid er blant annet implementering, profesjonsfellesskap, kultur, relasjonskompetanse og psykososialt barnehagemiljø gjentagende. Gjennom pedagogisk ledelse, der utvikling av en felles kultur for danning og læring i tett samarbeid med HU, styrkes det mellommenneskelige samspillet barna opplever i barnehagen. Pedagogisk ledelse handler om alle tiltak som er rettet inn mot å påvirke hvordan de ansatte arbeider med ulike pedagogiske utfordringer som kan tilrettelegge for barns trivsel, utvikling og læring. Ledernetverk for barnehage blir et viktig tiltak i årene som kommer for å sikre god ledelse av systematisk kvalitetsutvikling i de kommunale barnehagene i Ullensaker.

Barnehagen har i seg selv en forebyggende betydning for sårbare barn, og er naturligvis viktig for det enkelte barn og den enkelte familie, men også i et samfunnsperspektiv. Sårbare barn viser tegn til flere utfordringer ved lav kvalitet i barnehagen (FHI, 2015). Tiltak som kan fremme barns utvikling i et helhetlig læringsløp vil derfor være av stor betydning for alle barn, og dette arbeidet starter allerede i barnehagen.

Økning i andelen minoritetsspråklige barn i barnehagene utløser et behov for tidlig intervensjon ift. språkutvikling gjennom lek og god språkstimulering i det daglige samspillet i barnehagen, samt systematisk observasjon og vurdering. Tidlig stimulering er av betydning for alle barns utvikling og læring, og tidlig innsats kan øke barnas langsiktige livsmuligheter (Knudsen mfl., 2006).

Investeringer i pedagogiske tiltak ved et senere tidspunkt, for eksempel i skolealder, har vist seg å være mindre effektive enn tiltak i barnehagealder (Heckman, 2006).

Den nasjonale tilskuddsordningen "Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis" vil bli helt sentral fremover når vi ser økning i andelen minoritetsspråklige barn og barn som mottar spesialpedagogisk hjelp i barnehagene i Ullensaker. Et viktig spørsmål å stille er; *finner vi de barna som trenger hjelp, og finner vi de på et tidlig tidspunkt?* Grunnleggende spesialpedagogisk kompetanse handler om å oppdage og gjenkjenne, tilrettelegge, vurdere og endre. Kompetanseløftet skal bidra til at det er tilstrekkelig kompetanse som er tett på barna. De ansatte trenger kompetanse til å kunne forebygge utenforskap, fange opp utfordringer og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert de som har behov for særskilt tilrettelegging. Dette innebærer at kommuner skal:

- se det allmennpedagogiske og spesialpedagogiske tilbudet i sammenheng
- ha samarbeidskompetanse for å kunne bygge et godt lag rundt barna og elevene
- ha kompetanse på vanlige utfordringer, men også sammensatte og relativt komplekse utfordringer
- ha kompetanse til å se når det vil være nødvendig å hente inn spesialisert kompetanse og veiledning fra Statped.

Den nyeste rammeplanen er tydeligere enn det den tidligere rammeplanen var når det gjelder å fremheve at alle barn skal ha progresjon i sitt utviklingsløp. *Planleggingsarbeidet skal baseres på kunnskap om barns trivsel og utvikling, og at den blant annet skal bygge på observasjon, dokumentasjon og systematiske vurderinger.* Valg av kvalitative verktøy for å vurdere og forbedre kvaliteten i barnehagen blir viktig å se på fremover, spesielt i sammenheng med Kompetanseløftet. Vi har gode verktøy for å måle strukturelle faktorer i barnehagene i Ullensaker, men mangler vurderingssystemer og utviklingsverktøy for å måle prosesskvalitet. Systematisk observasjon er et nødvendig verktøy for et systematisk og målrettet arbeid med utvikling av personalets kompetanse. Det finnes utallige observasjonsverktøy, alle med ulike kvaliteter og med ulik grad av pålitelighet. Vi må finne et hensiktsmessig observasjons- og kartleggingsverktøy med høy grad av pålitelighet, som ivaretar og inkluderer både barndommens egenverdi, progresjon og kvalitetsutvikling i barnehagen.

På bakgrunn av tilstanden slik den er presentert i denne rapporten vurderes følgende områder som sentrale for den videre kvalitetsutviklingen av Ullensakerbarnehagen.

- Strategi for helhetlig læringsløp
 - Språkutvikling og gode språkmiljø
 - Lek- og læringsmiljø
 - Digital kompetanse
- Kultur for danning og læring
 - Regional ordning for kompetanseutvikling
 - Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis
- Handlingsplan for kompetanseutvikling i barnehage og skole 2021/2022
- Øke andelen kommunale barnehageplasser
- Rekruttering av barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere
- Lederutvikling

